

ἘΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος "Ογδοος

Συνδρομὴ ἰτήσια: Ἑ. Ἑλλάδος φρ. 10, ἀπὸ τῆς ἀλλοδαπῆς φρ. 20.—Αἱ συνδρομαὶ ἀρροῦνται ἀπὸ
1 ἰανουαρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους καὶ εἰναι ἰτήσιαι.—Γραφεῖον τῆς Διοικήσεως: Ὅτις Σταυροῦ, 6.

19 Αὐγούστου 1879

ΣΦΡΑΓΙΣ ΤΗΣ
ΔΗΜΟΓΕΡΟΝΤΙΑΣ ΜΗΛΟΥ

ἐπὶ Ἐπαναστάσεως.

[Ἐκ τῆς Συλλογῆς Παύλου Λάμπρου].

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΕΚ ΒΕΡΟΛΙΝΟΥ¹

Φίλτατε,

Προχθὲς σὲ ἀφῆκα, ἢ μᾶλλον μὲ ἀφῆκες, εἰς τὸ Μουσεῖον. Ἀνακρούσωμεν πρῦμαν, καὶ ἐπιστρέψωμεν πάλιν διὰ τῶν Φιλυρῶν, ὅπου, ἐπειδὴ ἔβρεχε, κατέφυγον εἰς τὸν ἀριστερῶς ἀνοιγόμενον μεγαλοπρεπῆ διάδρομον, τὸν ἀνωθεν δι' ἑλλαν στεγαζόμενον, δύο ὁδοὺς ἐνοῦντα, καὶ πλούσια ἐργαστήρια ἐκατέρωθεν ἔχοντα.

Εἰς τὰ παράθυρα τοῦ ἐνός τούτων εἶδον ἀνδρομήκη τὸν Σωκράτην, εἰς λευκὴν χλαμύδα τὸ γυμνὸν σῶμά του ἐνελιγμένον ἔχοντα, καὶ μετ' ἡρέμου φρονῆς ἀποθνήσκοντα ἀφ' οὗ ἔπιε τὸ κώνειον. Τὸ θέαμα τοῦτο ἰσχυρῶς συγκινήσαν καὶ καταθέλξαν με, μὲ παροεκίνησε νὰ εἰσέλθω. Κατείχετο δὲ πᾶσα ἡ αἴθουσα ὑπὸ περιέργων καὶ ἀξιοθεάτων πολυτελῶς ἐνδεδυμένων ἢ χαριέντως μὴ ἐνδεδυμένων συμπλεγμάτων, φυσικώτατα μὲν κατεσκευασμένων, ἀλλὰ προφανῶς κηροπλάστων. Τὰ μὲν παρίστων σακινὰς ἱστορικάς, ἀλλὰ δὲ μυθολογικάς, ἀλλὰ δ' ἄλλας ἅς δὲν ἐνόουν. Διὰ τοῦτο—τοῦλάχιστον πρὸ πάντων διὰ τοῦτο,—ἀπετάθην πρὸς ὠραίαν μικρὰν νεάνίδα, ἣν εἶδον εἰς τὸ μέσον τῆς αἰθούσης ἔχουσαν κατάλογον εἰς τὰς χεῖρας, καὶ ἐν αὐτῷ φαινομένην ὅτι ἐζήτει νὰ ἐξιχνιάσῃ τὸ μυστήριον τοῦ πρὸ αὐτῆς ἐπὶ στήλης καθημένου κηρίνου ἔρωτος, ὅστις πονηρὸν ἔβλεπε καὶ δι' ἄκρου τοῦ δακτύλου ἐδοκίμαζε τὴν ἀκωκὴν τοῦ βέλους του. Συνάψας λοιπὸν ὅσα γερμανικὰ ἀκόμη ἤξευρον, ἠρώτησα τὸ κοράσιον ἂν ἦτον

1. Ἰδίε σελ. 165.

ὁ κατάλογος ἂν ἀνεγίνωσκεν. Ἀλλὰ φαίνεται ὅτι τὸ κοράσιον δυσηρεστήθη ὅτι ἀπετάθην πρὸς αὐτὸ χωρὶς νὰ τῷ εἶμαι γνωστός, καὶ ἐπροσποιήθη ὅτι δὲν μὲ ἤκουσε. Τὸ ὀρθότερον θὰ ἦτο νὰ μακρυνθῶ. Ἀλλὰ, φοβούμενος μὴ μ' ἐκτιμήσῃ ὡς ἀγορεύων προπετῆ, —τοῦλάχιστον τοῦτο πρὸ πάντων φοβούμενος, —προσέθηκα ὅτι ὁ σκοπός μου μόνον ἦτο νὰ τὴν παρακαλέσω νὰ μ' εἰπῇ ποῦ ἀγοράζονται οἱ κατάλογοι. Ἐπειδὴ ὁμως καὶ πάλιν τὴν αὐτὴν ἐτήρησε περιφρονητικὴν σιωπὴν, δὲν σοὶ ἀρνοῦμαι ὅτι τοῦτο μὲ δυσηρεστήσει, δι' ὃ καὶ μετ' ὀλίγον ἀνοικείου ἴσως πικρίας τῇ εἶπον μακρυνόμενος: « Ἄν ἦτον ἐγκλημα ὅτι σὰς ἀπέτεινα τὸν λόγον, ἐλπίζω ὅτι θὰ μοι τὸ συγχωρήσετε χάριν τῆς μετανοίας μου». Ἄλλ' ὅτε καὶ πάλιν ἔμεινεν ὡς ἡ Νιόβη ἀκίνητος, καὶ οὐδὲ μετεστράφη, οὐδὲ κἂν ὕψωσε πρὸς ἐμὲ τοὺς ὠραίους τῆς ὀφθαλμοῦς, ὅπερ εἶχον ἐλπίσει, τότε μοι ἐφάνη ὅτι ἡ σεμνότης τῆς ὑπερέβαινε τὰ ὄρια, καί, φιλεκδικῶς μᾶλλον, τὴν ἐπλησίασα αὐτῆς, καὶ ἐρρίψα ἐπ' αὐτῆς ταύτην τὴν φορὰν ἀδιάκριτα βλέμματα· ἀλλ' ἰδὼν ὅτι οὐδὲν κἂν ἐρύθημα ἀνεβίβασαν αὐτὰ εἰς τὰς παρειὰς τῆς, τότε πρῶτον ἐγνώρισα ὅτι καὶ ἡ ὠραία αὕτη νεάνις, ὡς καὶ ὁ ἀδελφός τῆς ὁ ἔρωτος, . . . ἦτο κηροπλάστος. Ἐκτοτε προσεκτικῶς περιεβλεπόμεν καὶ ὅποιον καὶ ἂν ἀπήντων, περιέμενον νὰ κινηθῇ, ἵνα ἐννοήσω ἂν εἶναι ἐκ σαρκὸς καὶ ὀστέων, ἢ μίμησις ἐκ κηροῦ.

Ἐξάντησας δὲ τὰ ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ θεάματα, ἀνέβην τὴν εἰς τὸν ἄνω δόμον φέρουσαν εὐρεῖαν κλίμακα, εἰς τῆς τὰς κιγκλίδας ἦν κομψὴ καὶ ὠραία κυρία προσανακλιμένη, καὶ ἔβλεπε τοὺς ἀναίσοκαταίθαινοντας. «Τί ἐμποδίζει νὰ εἶναι καὶ αὐτὴ κηρὴν», εἶπον κατ' ἑμαυτόν, καὶ ἐστήριξα ἐπ' αὐτὴν βλέμμα ἐταστικόν. Ἀλλὰ μετενόησα ἀμέσως διὰ τὴν ἀδικησίαν μου, ὅτε τὴν εἶδον νὰ στρέψῃ τὴν κεφαλὴν ἐλαφρῶς πρὸς ἐμὲ, καὶ ἐν τῇ ταραχῇ μου τὴν ἐχαίρησα εἰς δαίγμα μεταμελείας. Ἀλλὰ βεβαίως κακῶς ἔπραξα, διότι μετ' ὑπεροπτικῆς καὶ ἀδιαφόρου ἐκφράσεως ἀπεστράφη ἐξ ἐμοῦ. Ἡμηχάνουν δ' ἂν ἔπρεπεν, ἵνα τὴν ἐξιλεώσω, νὰ παρέλθω σιωπηλῶς ἢ διὰ μιᾶς λέξεως νὰ τῇ ζητήσω συγγνώμην, ὅτε τὴν εἶδον ἐκ νέου νὰ στραφῇ πρὸς ἐμὲ, καὶ παρετήρησα ὅτι εἰς τακτικὰς διαλείψεις ἀπέβλεπον ἀλληλοδιαδόχως πρὸς δεξιὰ καὶ

πρός ἀριστερά, καὶ ἐνόησα ὅτι καὶ αὕτη ἦτο πλαγγών.

Εἰς τὸν ἄνω δὲ δόμον, πλὴν ἄλλων ἀξιολογωτάτων παραστάσεων ἡγεμόνων, ἐπισήμων ἀνδρῶν τῆς Πρωσίας καὶ ξένων, καὶ διαφόρων περιέργων ἀντικειμένων, ἦν πρὸ πάντων ἐν μέγα σύμπλεγμα ἰδίας προσοχῆς ἀξίον, καὶ οὐχὶ διὰ τὰ λοιπὰ ὄλα, ὧν ὅμοια καὶ καλῆτερα ἀπαντῶνται εἰς τὰς πλείστας μεγαλοπόλεις, ἀλλὰ δι' αὐτὸ καὶ μόνον σὲ εἰσήγαγον εἰς τὸ κήριον τοῦτο βασιλεῖον τοῦ Κ. Καστάν, ὡς καλεῖται τοῦ Μουσείου ὁ ἰδιοκτῆτης. Εἶναι δὲ τὸ σύμπλεγμα τοῦτο—καὶ ὑπὸ πατριωτικὴν κἀν ἐποψὴν δὲν ἔχεις δικαίωμα νὰ εἰπῆς ὅτι δὲν ἐνδιαφέρεσαι δι' αὐτό, —οὐδὲν ἄλλο ἢ... τὸ Συνέδριον τοῦ Βερολίνου.

Περὶ μεγάλην τρισκελῆ τράπεζαν, ὑπὸ πρᾶσινον ἐριούγου κκαλυμμένην, —πίστευσόν μοι, αὐτὴν τὴν ἰδίαν πρωτότυπον τοῦ συνεδρίου τράπεζαν ἀδρᾶ δαπάνη ἀγορασθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Κ. Καστάν, —κάθηται ἐπὶ τῶν αὐτῶν πρωτοτύπων ἐδρῶν, ἤθελες εἰπεῖ αὐτὰ τὰ πρωτότυπα μέλη τοῦ συνεδρίου, οἱ ἀνώτατοι τῶν τῆς Εὐρώπης τὰς τύχας διεπόντων διπλωματῶν, σοβαρῶς, ὡς Ῥωμαῖοι συγκλητικοί, καὶ φαίνονται ἀκροώμενοι ὀρθίου ἰσαμένου τοῦ μεγαλοφυοῦς προέδρου αὐτῶν, τοῦ πρίγκιπος Βισμάρκ, οὗ ἡ ὁμοιότης ἐστὶ καταπληκτικῆ. «Νομίζεις, μοὶ ἔλεγεν ὁ συνοδεύων με, ὅτι ἀφ' ὅτου ἠγόρευεν ἐνταῦθα γαλλιστί, μετὰ τινος διστακτικῆς βραδύτητος, ἀλλὰ μετὰ μεγίστης ἀκριβείας περὶ τὴν γλῶσσαν, δὲν ἐμακρύνθη πλέον τῆς θέσεώς τοι.» Οἱ δὲ λοιποὶ—περὶ τούτων συμβαίνει τι ὅλως παράδοξον—πάντες ἐκ δεξιῶν ὁμοιάζουσιν, ἐξ ἀριστερῶν δὲ κἀνείς! Περὶ τούτου βεβαιῶν με ὁ συνοδεύων με φίλος μου, ἐθεώρει αὐτὸ ὡς ἀγγινούστατον τέγνασμα καὶ κατόρθωμα τῆς κηροπλαστικῆς. «Ἰδέ, μοὶ ἔλεγε, πόσον εὐστόχως παρέστης τὸν χαρακτῆρα τῶν διπλωματῶν. Θεώρησον τοῦτον δεξιῶς. Δὲν σοὶ φαίνεται λέγων; «Ἐχετε πεποιθήσιν ἐπ' ἐμέ διὰ σᾶς θυσιάζομαι.» Ἰδέ τον τώρα ἀριστερῶς· δὲν λέγει; «Ἐχετέ με παρητημένον. Ἐχω τὰ ἰδικά μου συμφέροντα· δὲν πονοκεφαλῶ διὰ τὰ ἔδικά σας.» Οὕτω καὶ ὁ ἄλλος καὶ ὁ παρέκει λευκὸν λέγει δεξιῶς, μέλαν ἀριστερῶς. Ἐδύνατο συμβολικώτερον ἢ τέχνη νὰ παραστήσῃ τὴν διπλοπροσωπίαν τῆς διπλωματίας;» Καὶ ταῦτα μὲν οὗτος. Ἀλλὰ τῆς ἐξηγήσεως τοῦ κατὰ τῆς διπλωματίας προκατειλημμένου φίλου μου πιθανώτερα καὶ ἤττον ἐζητημένη μοὶ ἐφάνη, ἢ ἦν ἤκουσα παρά τινος συνοίκου μου, εἰς ἃν διηγήθη τὸ πρᾶγμα, ὅτι δηλαδὴ τὰ διπλωματικά ἐκεῖνα μορμολύκεια δὲν ἐγένοντο ἐκ τῆς φύσεως, ἀλλ' ἐκ φωτογραφήματος, δίδοντας φυσικῶ τῷ λόγῳ τῆς μιᾶς μόνον ὄψεως τὴν ἐμαιοτήτητα, ἐν ᾧ ἢ ἄλλη ὄψις αὐθαιρέτως ἐπλάττετο ὑπὸ τοῦ τεχνίτου.

Ὅπως δὴποτε ἢ σοβαρὰ αὕτη ὁμήγουρις καὶ αἰ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἤττον ὅμοιοι φυσιογνωμῖαι τῶν ἐνδοξοτέρων ἀνδρῶν τῆς Εὐρώπης, ὧν τὰ στόματα ἐφαίνοντο ἔτοιμα ν' ἀνοιγῶσιν, ἵνα ἐκφέρωσι χρησμούς περὶ τῆς τύχης αὐτῆς, μὲ κατέπληξαν ἰσχυρῶς, καὶ ἐξέφρασα τὴν λύπην μου ὅτι ἦσαν ἐκ κηροῦ, καὶ οὐχὶ ἐκ χαλκοῦ ἢ λίθου. «Ἄλλ' ὁ κηρὸς, μοὶ εἶπεν ὁ φίλος μου, παρέχει ἀκριβεστέρην τὴν τῆς φύσεως μίμησιν.»—«Δὲν διακρίθῃ ὁμοίως, ἀπῆντησα.—«Οὐ φροντίς, μοὶ ἀπεκρίθη δυσοιώνως μειδιῶν. Αἱ κήρινα πλαγγῶνες τοῦ συνεδρίου θὰ διαρκέσωσι περισσώτερον ἢ τὸ ἔργον του. Φοβήθητε δὲ σεῖς μὴ τὸ μόνον ὁ ὑπὲρ αὐτὰς θὰ διαρκέσῃ εἶναι τὸ ἰδικόν σας ζήτημα.»

Ἠθέλησα νὰ ἰδῶ καὶ τοὺς ἡμετέρους ἀντιπροσώπους, ἀλλ' εἰς τὸ ἀριπρεπὲς τοῦτο συνέδριον διέπρεπον, ὡς λέγουσιν οἱ Γάλλοι, διὰ τῆς ἀπουσίας των. Ἠρώτησα τοῦλάχιστον ποῦ ἐκάθητο. «Ποῦ ἐκάθησαν;» μοὶ εἶπεν ὁ σύντροφός μου, «διότι ἀπαξ μόνον ἐκάθησαν» καὶ μοὶ ἔδειξε θέσιν εἰς τὴν ἀριστερὰν ἄκρην τῆς τραπέζης, παρὰ τῷ πρεσβευτῇ τῆς Ῥωσίας, ὅπου ἤδη ἴστατο ἀξιωματικῶς ἐν στολῇ, ὁ καθήκοντα ἐνὸς τῶν γραμματέων ἐκπληρώσας υἱὸς τοῦ πρίγκιπος Βισμάρκ.

Πολλὰ σκέψεις διηγείροντο ἐντός μου ἐντὸς τῆς ἀφώνου ταύτης συγκλήτου, καὶ ἤθελον ἐπὶ μακρὸν ἔτι μείνει ἐνώπιον αὐτῆς εἰς αὐτὰς παραδεδωμένους, ἂν ὁ σύντροφός μου δὲν ἐβιάζετο, ἀνεχώρησα ἐπομένως, ἀλλὰ μετὰ προθέσεως νὰ ἐπανέλθω μετ' οὐ πολὺ. Τὴν πρόθεσιν ὅμως ταύτην οὐδέποτε ἐξτέλεσα, δι' αἰτίαν ἥτις ἀξίζει νὰ σοὶ τὴν διηγηθῶ: Τινὰς ἡμέρας μετὰ τὴν ἐπίσκεψίν μου ἀνεγινώσκετο εἰς πάσας τὰς ἐφημερίδας τοῦ Βερολίνου ὅτι ἀκριβῶς κατὰ τὴν ἐσπέραν καθ' ἣν εἶδον τὸ Πανοπτικόν (οὕτω προσαγορεύεται τὸ κατὰστημα), ἐπεσκεπτετο αὐτὸ καὶ ἄλλος ξένος, γέρον Ῥώσος ἑκατομμυριοῦχος. Οὗτος δὲν ἤξεύρω διατί ἐκίνησε τὰς ὑπονοίας τοῦ διευθυντοῦ, ὅστις τοιοῦτό τι ἐτεχνάσθη. Ἀπετάθη εἰς παιδίσκην τινὰ ἐκεῖ περιφερομένην, τῇ ἔδωκε βαλάντιον περιέχον τὴν ἀξίαν δύο δραχμῶν, καὶ τὴν ὠδήγησε νὰ κρατῇ αὐτὸ εἰς τὰς χεῖρας, καὶ ἔπειτα, οὐχὶ κρυφίως, ἀλλὰ προφανῶς νὰ φυλάξῃ αὐτὸ εἰς τὸ θηλάκιόν της, ὃν ἐξ ἐκείνων ἂ καλοῦνται «θηλάκια Μαργαρίτης». Ὅτε ἤμην εἰς Λειψερπούλην ἔφερον ἐκεῖ αἱ νεάνιδες ταίριαν περὶ τὸν τράχηλον, ἧς αἱ δύο ἄκρα ἐκυμάτου ἐπὶ τῶν νώτων των, καὶ ἐκαλοῦντο ἀκολουθεῖτέ με, παῖδες (follow me, boys). Τὰ Μαργαρίτης θηλάκια (Graetchen Taschen, οὕτω κληθέντα κατὰ τὴν Μαργαρίταν τοῦ Φάουστ), ἐδύνατο νὰ λέγωνται μᾶλλον ἀκολουθεῖτέ με, κλέπται, διότι ἀναίγονται χαινοντα εἰς τὸ ὀπίσω σχεδὸν μέρος τοῦ ἐνδύματος, ὅπου δύνανται νὰ διερεθίσωσι καὶ τοῦ ἤττον φιλοκτῆμονος τὴν

ἀπλησίαν, καὶ ὅπου δὲν ὑπάρχει ὀφθαλμὸς νὰ τὰ ἐπιτηρῇ. Ἀλλὰ πρὸς τοῦτο ὁ Κ. Καστάν ἔταξε τοὺς τέσσαρας ὀφθαλμούς δύο ἀστυνομικῶν κλητῶν, οἵτινες παρηκολούθησαν τὴν σύμμαχον αὐτῶν ὡς σκιαὶ αὐτῆς, καὶ ἐν ᾧ αὕτη περιεργάζετο ἐν ἐρμαρίῳ τὰς μικροσκοπικὰς ὑποδέσεις τῶν Κινεζίδων, εἶδον, ὡς λέγουσι, τὸν Ῥώσον πλησιάζοντα, παλὺ μάλιστα πλησιάζοντα τὴν νεαρὰν νύμφην, ἐπὶ πονηρῷ σκοπῷ, ὡς ὑπόπτεισαν, καὶ ἐκτείνοντα περίξ αὐτῆς τὰς πτέρυγας τοῦ μανδύου του. Μετὰ μίαν δὲ στιγμὴν προσελθόντες, προσεκάλεσαν τὴν ἀθῶαν νεάνίδα νὰ ἐξετάσῃ ἂν εἰς τὸ θηλάκιον τῆς Μαργαρίτης ἦτο τὸ βαλάντιόν της, ἀλλὰ τὸ βαλάντιον εἶχε γίνεαι ἀφαντον. Συνέλαβον ἐπομένως τὸν Ῥώσον, καὶ τὸν ἀπήγαγον εἰς τὴν ἀστυνομίαν, καὶ ἔπειτα εἰς τὸ δικαστήριον, ὅπου δικασθεὶς καταδικάσθη εἰς τρίμηνον φυλάκισιν. Καὶ ναί μὲν, ἢ Ῥωσικὴ πρεσβεία ἐσπευσε νὰ καταβάλλῃ τὴν ζητηθεῖσαν τεσσαράκοντα χιλιάδων δραχμῶν ἐγγύησιν ἵνα μείνῃ ἐλεύθερος καὶ ἐφεσιβάλλῃ τὴν ἀπόφασιν, καὶ τὸ Ἐρετεῖον μετὰ τινὰς μῆνας πανηγυρικῶς διεκήρυξεν ὅτι τὰ παντὸς γένους ἀστυνομικὰ ἐκεῖνα ὄργανα δὲν ἦσαν παραδειγματικῆς ἀρετῆς, ὁ δὲ πλούσιος ξένος, ἂν ἐπλησίασε τὴν κόρην, πᾶν ἄλλο διενοεῖτο ἢ νὰ τῇ κλέψῃ τὰς δύο δραχμάς, καὶ ἐπομένως ἀνήρεσε τὴν ἀπόφασιν τοῦ πρωτοδικείου. Ἀλλὰ δι' ἐμαυτὸν ἐνόμισα ἀσφαλέστερον νὰ μείνω μακρὰν καὶ τῆς ἐλαχίστης ἀφορμῆς τοιαύτης ὑπονοίας, διότι ὁμολογουμένως ἡ θέσις μου θὰ ἦτο κατὰ πάντα ἄλλη καὶ πολὺ κατωτέρα τοῦ ἀπολυθέντος ἐκείνου. Πρῶτον ἔχω τὸ τρίτον τῆς ἡλικίας ἐκείνου, ὡστε πολλὰ ἀστυνομικὰ συκοφαντῆται ἠδύναντο πολὺ εὐκολώτερον νὰ γίνωσι πιστευταί, προκειμένου περὶ ἐμοῦ· δεύτερον, τὸ βαλάντιόν μου οὐ μόνον ἐν ἑκατομμύριον δὲν περιέχει, ἀλλ' εἶναι, κατὰ τὸν ἡμέτερον Ζαλακώσταν, «ποικητικὸ πογγί, π' ἀνάθεμά το», καὶ μὴ περιέχον οὔτε κἀν ποίησιν· τρίτον, ἂν κατεδικάζομην, ἢ ἐμὴ πρεσβεία οὔτε τεσσαράκοντα δραχμάς δὲν θὰ ἔδιδεν ἐγγύησιν δι' ἐμέ. Ἐπομένως ἀπεχαιρέτησα διὰ πάντοτε τὸ Πανοπτικόν, ὅπου δὲν ἦτον ἀπίθανον νὰ κατηγορηθῶ ἐπὶ κλεπτομανίᾳ ἢ ἐπὶ οἷᾳ δήποτε ἄλλῃ μανίᾳ, καὶ ἐστράφημ πρὸς ἄλλο σημεῖον τοῦ ὀρίζοντος.

Τοῦτο δύσκολον δὲν μοὶ ἦτο· διότι δυνάμει δέκα λεπτῶν εἰσῆλθον εἰς τὸν ἱπποσιδηρόδρομον, καὶ περιελθὼν ἐν πάσῃ ἀνέσει πᾶσαν τὴν ἐξωτερικὴν τῆς πόλεως περιφέρειαν, δηλαδὴ ὅδον μακροτέραν ἀφ' ὅσον διατρέγουσι πάντες τῆς Ἑλλάδος οἱ σιδηρόδρομοι ἐμοῦ λαμβανόμενοι, ἀφίχθη εἰς ἐν τῶν βορειοδυτικῶν αὐτῆς σημείων, ὅπου ἀπὸ τινῶν μηνῶν βιομηχανικῆ ἐκθεσις ἐλκυε μυριάδας περιέργων ἐκ πάσης τῆς Γερμανίας. Νὰ σοὶ περιγράψω ταύτην μοὶ εἶναι ἀδύνατον· ἤξεύρω δὲ ὅτι καὶ ὅλως περιττὸν τὸ

θεωρεῖς σὺ ὁ ἴδιος, ἀφ' οὗ εἶδες τρεῖς ἢ τετράκις τὴν ἡμετέραν τῶν Ὀλυμπίων... Ὡς περιορισθῶ λοιπὸν εἰς τὸ νὰ σοὶ καταδείξω βραχύτατα τινὰς μόνον τῶν διαφορῶν μεταξὺ ἐκείνων καὶ ταύτης. Μία ἐξ αὐτῶν ἐστὶν ὅτι ἡμεῖς, δηλαδὴ ὁ Ζάππας, πρὸ Ὀλυμπιάδων τινῶν ἀνεγείρομεν τὸ ἡμέτερον οἰκοδόμημα τῶν ἐκθέσεων, καὶ ἀκόμῃ δὲν ἐπερατώθη, πολλοῦ γε καὶ δεῖ. Τὸ δὲ τῆς ἐνταῦθα ἐκθέσεως ἐντὸς ὀλίγων μηνῶν, σχεδὸν χωρὶς τις νὰ ἤξεύρῃ περὶ αὐτοῦ ἢ νὰ προσέξῃ εἰς αὐτό, ἀνεπήδησεν ἀπὸ τῆς γῆς ὡς ἐκ θαύματος· ἢ δεύτερα ὅτι ἡ δι' αὐτὸ ἐνταῦθα καταβληθεῖσα δαπάνη ὑπὸ ἐταιρίας ἰδιωτικῆς εἶναι τόση μόνη, ὥστε ἐκ τῶν εἰσοδημάτων τῶν εἰσιτηρίων πρὸ πολλοῦ ἐκαλύφθη, εἰ καὶ τὸ μέγαρον ἐστὶ τοσοῦτον ἀπέραντον, ὥστε χωρὶς ὀδηγοῦ χάριτος πλανᾶσαι ἐν αὐτῷ, ὡς τρεῖς μοὶ συνέβη, καὶ περιστοιχεῖται ὑπὸ ἀγαλμάτων, κρηνῶν, καὶ ὠραίων περιπάτων καὶ κήπων ἐπίτηδες φυτευθέντων· ἀλλὰ τὸ ὅλον ἐστὶν ἐξ ὑλῆς ἐλαφρᾶς καὶ εὐώνου, καὶ οὐχὶ ὡς ἐκτισμένον διὰ τοὺς αἰῶνας. Τὸ δ' ἡμέτερον, ἀμιλλώμενον κατὰ τὴν στερεότητα πρὸς τὸν Παρθενῶνα, ἐν ᾧ ἴσως ἡμέρα θὰ ἔλθῃ ὅτε ἄλλο ἀλλαγῶν θὰ ἔχωμεν ν' ἀνεγείρωμεν, ἀπερρόφησεν, ἂν δὲν ἀπατώμαι, πολὺ πλείονα τῶν ὅσα διενόηθη ὁ κληροδότης, ὅστις νομίζω ὅτι οὐ μόνον εἰς ἐκθεσιν, ἀλλὰ καὶ εἰς διδασκαλίαν καὶ τελειοποίησιν τῆς ἑλληνικῆς βιομηχανίας εἶχε προσδιορίσει αὐτό.

Τρίτη διαφορά ἐστὶν ὅτι ἡ ἡμετέρα ἐστὶν ἐκθεσις τῶν παντοίων προϊόντων τῆς ἀνθρωπίνης ἐνεργείας πάσης τῆς Ἑλλάδος, ἴσως δ' ἔπρεπε νὰ εἶναι ἢ νὰ καταντήσῃ, ἢ εἰς τινὰς περιόδους νὰ γίνηται, πάσης τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς, ἢ καὶ πάσης τῆς ἀνατολῆς, ἢ δὲ τοῦ Βερολίνου ἐστὶν ἐκθεσις τῆς παραγωγῆς αὐτῆς καὶ μόνης τῆς πόλεως, εἰς ἃ αὐστηρῶς ἐπετήρησεν αὐτὴ ἡ ἀστυνομία. Ὅταν δὲ ποτε ὁ Διάδοχος, ἰδὼν παρά τινι τῶν ἐκθετῶν ὠραία ἀδαμαντοκόλλητα κοσμήματα, εἶπε, τοῖς πολεμοῖς εὐγενῆ ἐπαινον ἀποδίδων, ὅτι δὲν δύναται νὰ πιστεύσῃ ὅτι ταῦτα δὲν κατεσκευάσθησαν ἐν Παρισίοις, ὁ ἐκθέτης ἔφερε τὴν ἐπαύριον εἰς τὸ κατὰστημα τὰ ἐργαλεῖα τῆς τέχνης του, καὶ ἤρχισεν ἐκεῖ νὰ ἐργάζεται εἰς τὸ προφανές, ὥστε οὐδεὶς πλέον δύναται ν' ἀμφιβάλλῃ ὅτι τὰ κοσμήματα ταῦτα κατασκευάζονται ἐν Βερολίῳ.

Τελευταίαν τέλος θεμελιώδη διαφορὰν θὰ σοὶ ἀναφέρω ὅτι γράφω ἐγὼ πρὸς σὲ ἐμπιστευτικῶς, καὶ δὲν φοβοῦμαι μὴ διαβληθῇ ὁ πατριωτισμὸς μου, ὅτι μεταξὺ τῶν δύο ἐκθέσεων ὅρος συγκρίσεως σχεδὸν δὲν ὑπάρχει, διότι ἡ ἐνταῦθα μιᾶς μόνης πόλεως ἔχει πρὸς τὴν ἡμετέραν, τὴν ἐθνικὴν ὡς πρὸς τὸ πλῆθος, τὸν πλοῦτον, τὴν παικιλίαν, τὴν φιλόκαλον διάταξιν, ὅπως τὸ μεγαλοπρεπέστατον ἀνάκτορον πρὸς τὴν πενιχρο-

τάτην καλύβην. Καί ἤξεύρω μὲν τὸ λόγιον· ἀθάρρειν γρή· τάχ' αὐριον ἔσσει· ἀμεινον· ἀλλ' ἐνθυμοῦμαι καὶ τὸ ἄλλο τὸ γερμανικόν· *Morgen morgen und nicht heute sagen immer faule Leute* (αὐριον αὐριον καὶ οὐχί σήμερον λέγονται πάντοτε οἱ ἀνηροί). Καὶ ὅπου μὲν εἶναι τῆς πτωχίας καρποὶ καὶ τῆς μικρότητος ἡμῶν, πρὸς τοῦτου τὴν ὀρίμανσιν πρέπει νὰ ἔχωμεν ὑπομονὴν καὶ ἐπιμονήν· ὅπου ὅμως πταίει ἡ ἀμάθεια, ἡ ἀμέλεια ἢ ἡ ἀπειροκαλία, ἐκεῖ ἄς μὴ ὀκνημεν νὰ διδασκώμεθα καὶ νὰ παραδειγματιζώμεθα.

Ἐν Βερολίῳ, τῆ 28 Ἰουλίου 1879. Ε.

Η ΑΓΓΛΙΚΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ

καὶ ἡ συνοικία τῶν κλεπτῶν.

Ἐν Λονδίῳ, Ἰούνιος 1879.

Εἶχομεν ἴδει τοὺς πτωχοὺς, τώρα μᾶς ἀγγέλλουσι οἱ ἀστυνομικοὶ σύνοδοί μας ὅτι θὰ πορευθῶμεν πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν μερῶν, ὅπου φοιτῶσιν οἱ κλέπται, οἱ κατάδικοι οἱ ἐξεληθόντες τῶν φυλακῶν ἢ οἱ μέλλοντες ἐκεῖ νὰ εἰσελθῶσιν. Εἶνε δὲ περίεργον ὅτι καὶ ἐδῶ ἀκόμη τὰ οἰνοπωλεῖα καὶ πνευματοπωλεῖα ἔχουσιν ἱκανὴν πολυτέλειαν καὶ καθαριότητα· λάμπει ἡ κασσιτερῖνη των τράπεζα καὶ πλατεῖαι γλῶσσαι φλογὸς ἐρυθροῦ φωταερίου καθιστῶσι σπινθηροβολοῦντα τὰ ποτήρια καὶ τὰς κοτύλας καὶ καταυγάζουσιν ἀπλέτως τὰς κτηνώδεις ὄψεις τῶν παρακαθημένων οἰνοποτῶν.

Καθ' ἣν στιγμὴν εἰσερχόμεθα εἰς ἓν ἐκ τῶν μαγαζιῶν ἐκείνων μία ἀγρία ὄθησις τοῦ ὄχλου εἶχε καταρρίψει εἰς τοῦ βυακίου τὸν βόρβορον δύο ἀνθρώπους, οἵτινες ἐδέροντο καὶ ἐκτυπῶντο μὲ βραρυτάτους μοχλοὺς. Ὁ εἰς κατορθώνει νὰ διαφύγῃ, ὁ ἄλλος τὸν καταδιώκει καὶ τὸ πλῆθος τρέχει κατόπιν συνωθουμένου καὶ ἐνὸς ἀστυνομικοῦ κλητῆρος. Ὁ ἀνθρώπινος ἐκεῖνος γείμαρος χώνεται μακρὰν εἰς τὸ μαῦρον σκότος τῆς ὁδοῦ καὶ δὲν ἀκούεις ἐκεῖ κάτω, ὅπου ὡς φάσματα διακρίνεις τοὺς κινουμένους ἀνθρώπους, παρὰ συγκεχυμένας πενήτους φωνάς, ὡς θὰ ἐφώναζεν ἀνθρώπος, τὸν ὅποιον σφάττουσιν καὶ τοῦ ἀστυνομικοῦ ὑπαλλήλου τὸ σήμαντρον ζητοῦντος βοήθειαν.

— Εἰσελθετε, εἰσελθετε γρήγορα, μᾶς λέγει ὁ ὀδηγὸν ἡμᾶς ἐπιστάτης ὠθῶν ἡμᾶς συγχρόνως εἰς ἓν *public house*.

Δὲν ἐδύνκε πολλὴν διάθεσιν εἰς τὸ νὰ ἀναμιγθῆ, μάλιστα δὲ νὰ μᾶς ἀναμιξῆ εἰς τὴν θορυβώδη ἐκείνην σύγχυσιν τοῦ ὄχλου. Ὁ ἰσχνὸς ἐκεῖνος ἀνὴρ, ὁ εὐκαμπτος, τοῦ ὁποίου φαίνονται χαλυβδίνιοι οἱ μυῶνες, ἐκφραστικωτάτη δὲ καὶ εὐφροσσύνη ἢ φυσιογνωμία καὶ ὅστις μᾶς ἐπιδεικνύει καρφωμένην ἐν τῷ λαϊμοδέτη του τὴν χρυσὴν καρφίδα, ἦν τῷ ἐδώρησεν ὁ πρίγκιψ τῆς Οὐαλίας, εἶνε οὐδὲν ἥττον ἐξόχου δραστηριότητος καὶ μᾶς διηγείται πῶς ἐπ' ἐσχάτων εἶχε συλλά-

βει ἓνα Γάλλον κιβδηλοποιὸν ἀποσύρας αὐτὸν κρυπτόμενον ὑποκάτω μιᾶς κλίνης ἐν τινι οἰκίῳ τοῦ Brighton.

Ὁ θόρυβος ἐφαίνετο κοπάσας ὅτε ἐξήλθομεν τοῦ πνευματοπωλείου. Ἐξακολουθοῦμεν εἰσδύοντες εἰς σκοτεινοὺς δρομίσκους, εἰς lanes, ὅπου τὰ οἰκήματα ὁμοιάζουν πρὸς τρώγλας.

— Τώρα μᾶς λέγει ὁ Μῶσερ, πλησιάζομεν πρὸς τὴν *χειρίστηρ* συνοικίαν τοῦ Λονδίνου, πρὸς τὸ πατροπαράδοτον ἀπὸ ἐκατὸν ἐτῶν καταγῶγιον τῶν κλεπτῶν. Ἄν σᾶς ὁμιλήσουν, ἂν σᾶς χλευάσουν, μὴ ἀποκρίνεσθε.

Εἰσδύομεν λοιπὸν εἰς τινὰ στενὴν αὐλήν, ἐνθα ὑπόχλωμοί τινες, ἄνδρες καὶ γυναῖκες, περιβεβλημένοι βράκη ἀλλοκότων χρωμάτων ἔρπουσιν ὡς κοιλίαι κατὰ μῆκος τῶν πεζοδρομίων. Διέρχεται ἡ μικρὰ μᾶς συνοδία διὰ τοῦ μέσου αὐτῶν, ἐν ᾧ δὲ βαδίζομεν, τὰ φαντάσματα ἐκείνα, τὰ ὅποια σύρονται ἐκεῖ ἢ ὀρθοῦνται ἐπὶ σωρῶν σαπρίας μᾶς φωνάζουσιν ἢ μᾶς ἀποτείνουσιν εἰρωνικούς ἀστεῖσμούς ἐν τῷ ἰδίῳ των γλωσσικῷ ἰδιώματι, τῷ *slang*.

— Ἐ! ἀστυνομία, τί γυρεύεις ἐδῶ;

— Ἄς τὰ παιδιὰ νὰ κοιμηθῶν!

— Τί ζητᾶτε; ψεῖραις! δὲν ἔχετε σπίτι σας;

Ὁ κ. Μῶσερ μᾶς ἐξηγεῖ τὸ *slang*, ἐν ᾧ ἐκρήγνυνται πλησίον μας, αἱ τοιαῦται προσαγορεύσεις ὡς ἐκπυροκροτοῦντα σφαιρίδια ἢ μᾶς ῥυπαίνουσιν ὡς κομμάτια βορβόρου. Ἡμεῖς οὐδεμίαν δίδομεν ἀκράσιν, ὁ δὲ γέλως τῶν νυκτοβατῶν ἐκείνων χάνεται εἰς τὸ σκότος ὁμοῦ μὲ τὸν κἀπνὸν τῆς μαύρης πίπας των.

Ποῦ εἴμεθα; Εἰς τὴν *Flauer and Dern street*, τὴν ἐπικινδυνωτάτην ἴσως τῶν ὁδῶν τοῦ Λονδίνου. Ὑπάρχουσιν ἐκεῖ δύο σειραὶ μικρῶν οἰκημάτων τετραγώνων καὶ χαμηλῶν. Ἐδῶ καὶ ἐκεῖ βλέπει τις εἰς τὰ παράθυρα ἀντὶ παραπετασμάτων λαδωμένα χαρτιά, κιτρινωμένα, μὲ ἐπιγραφὰς τοιαύτας· *Katáluma 2 δηναρία* ἢ *4 δηρ.* Πληρῶνως τις τὸ ἀναγεγραμμένον ποσὸν τῶν δύο ἢ τεσσάρων δηναρίων ἔχει θέρμανσιν καὶ κλίνην. Ἄντὶ ἐξ δηναρίων παρέχεται πρὸς διανυκτέρευσιν εἰς τὸν ἄνδρα καὶ τὴν γυναῖκα χωριστὸν δωμάτιον ἢ μᾶλλον *κιβώτιον* (*box*), τοῦ ὁποίου λευκαὶ σανίδες ἀποτελοῦσι τοὺς τοίχους. Εἰδόν ποτε ἐκεῖ φοβερὸν ὄχλον, πραγματικούς Μωϊκανοὺς, οἵτινες ἐπλησίαζον πρὸς μεγάλην πυρὰν κομμάτια ὁμοῦ κρέατος ἐμπηπηγμένα εἰς ξυλίνοὺς ὀβελίσκους. Τὰ κομμάτια ἐκεῖνα αἰμοσταγῆ ἀκόμη ὄντα τὰ κατεβρόχιζον, διότι πῦρ καὶ κλίνην παρέχει ὁ *ξενοδόχος* οὐχὶ δὲ καὶ ἄρτον καὶ μαγειρευμένον κρέας.

Σήμερον ὀλιγοπληθέστερος εἶνε ὁ ὄχλος εἰς τὴν κάτω αἴθουσαν τοῦ *lodging*.

Περὶ εὐρείας τραπέζας, ὅπου πολὺ συχνὰ τὸ αἶμα βεῖε παρὰ τὸ οἰνόπνευμα, καθήνται χλωμοὶ τινες πλάνητες μὲ θαμβωμένον καὶ ἀμαυρὸν

τὸ βλέμμα. Εἰς ἐκ τῶν ἀνθρώπων τῆς ἀστυνομίας μᾶς δεικνύει ἓνα, ὅστις πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν τὸ τέταρτον ἐξήρατο τῶν φυλακῶν. Ὁ ἀγαθὸς ἐκεῖνος ἀνθρώπος, ἀφ' οὗ μᾶς παρετήρησεν ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν, λαθραίως ἀπῆλθε χωρὶς οὐδεὶς νὰ τὸν νοήσῃ. Μὲ ἰδιαιτέραν περιέργειαν μᾶς παρατηρεῖ γυνή τις, ἡ ὁποία ἀφ' οὗ μᾶς ἐχαιρέτισε δι' ἐνὸς γαλλικοῦ *bonjour* εἶπε πρὸς τοὺς συντρόφους της.

— Εἶνε *Παριῖται*!

Εἶνε Γαλλίς ἐκεῖνη, νέα καὶ ὠραία! Τίς ἄρα νὰ τὴν ὠθησεν εἰς τὸν βορβορον τοῦ Λονδίνου;

Ὁ *υποιδιοκτήτης* τοῦ *lodging* ὅστις μᾶς ὑποδέχεται, ἀνάπτει κηρίον ἐκ ταγγυῶ ἀλείμματος καὶ μᾶς δεικνύει τοὺς κοιτῶνας. Ἐχει ἀνάστημα κολοσσοῦ ὁ κύριος ἐκεῖνος. Πυρραὶ τρίχες κρέμανται ἀπὸ τῶν παρειῶν του, ἐνθα διαγράφονται σιαγόνες αἰτινες θὰ ἤρμηζον εἰς μανθρόσκυλον· οἱ βραχίονές του εἶνε μακροὶ καὶ φοβεροί, ἐστιγματισμένοι δὲ διὰ πολλῶν ἐπιγραφῶν καὶ εἰκόνων. Ἐν τῶν μυῶνων του διακρίνεις ὅτι εἶνε *γροισθοκόπος*, *boxeur*, βεβαίως δὲ μὲ ἓνα γρόνθον θὰ ἤμπορῆ νὰ φονεύσῃ ἀνθρώπον. Χρειάζεται τοιοῦτος ἀνθρώπος διὰ νὰ ἐπιβάλλεται εἰς τοὺς πελάτας τοῦ *καταλύματος*, αἵτινες εἶνε πάντες κακοῦργοι. Μὲ ὄλην δὲ τὴν σωματικὴν του ῥώμην, τὸ κρονίον του φέρει πρὸς τὸ ἀριστερὸν μέρος ὑπὲρ τὸν ὀρθαλμὸν τὰ ἴχνη παλαιᾶς οὐλῆς, ὁ δὲ οἰθαλμὸς αὐτοῦ δεξιὸς κροταφίτης κυανίζει ἐκ προσράτου συμπλοκῆς.

— Ἄν οἱ κακοῦργοι μᾶς προσβάλωσιν, ἤρωτησα ἓνα τῶν συνοδῶν μας, θὰ μᾶς ὑπερασπίσῃ ὁ *ξενοδόχος*;

— Τίς οἶδε, μοὶ ἀπήντησεν, ἐδῶ καὶ οἱ ξένοι καὶ ὁ *ξενοδόχος* εἶνε τῆς αὐτῆς φύσεως.

Ἀναβαίνομεν. Ἀπεργθῆς ἐπιδεικνύεται ἡ ἀθλιότης εἰς τὰ μυσθρά ἐκεῖνα ἄντρα. Ἀνθρώπινα πλάσματα κείνται ἐκεῖ χαμαὶ ἐπὶ ἐλεεινῶν κραμβάτων ὑποκάτω κλοπιμαίων σκεπασμάτων. Πάντες ἐκεῖνοι οἱ κοιμώμενοι ἔχουσιν φρικώδη τὴν ὄψιν καὶ ὁμοιάζουσιν πρὸς νεκρούς. Τὸ φθιριδῶν *lodging* νομίζεις ὅτι εἶνε νεκροταφεῖον πλῆρες σιωλήκων. Ἄς ἐξέλθωμεν ταχέως ἵνα μὴ μᾶς ἀποπνίξῃ ἢ δυσωδία τῆς φοβερᾶς τρώγλης. ἤδη ἔχει ἐκπηδήσει ἐπὶ τοῦ μετώπου ἡμῶν ἡ ἡμικρανία.

Εἰς ἐκ τῶν ἀστυνομικῶν συνοδῶν μας ἔδωκε δύο σελλήνια εἰς τὸν φοβερὸν *ξενοδόχον*, ὅστις ἐμεδίᾳ ἡσύχως, ὡς οἱ ἄλλοι ἰσχυροὶ ἄνδρες μειδιῶσιν, νοήσας τὸν θαυμασμὸν ὡς ἐξεδηλοῦμεν ἐπὶ τῇ ῥώμῃ του. Ἄφ' οὗ δὲ ἐπεσκέφθημεν καὶ ἄλλα τινὰ ἥμοια *καταλύματα*, ὅπου ἐπίσης παρουσιάζεται τὸ ἀπαίσιον κράμα τῆς ἀθλιότητος καὶ τοῦ κακούργηματος, εἰσῆλθομεν εἰς τὸν ἀστυνομικὸν σταθμὸν, ὁποῦ ἐῖχομεν ἀφορηθῆ καὶ ὅπου τρεῖς τέσσαρες ἀστυνομικοὶ κλητῆρες ἔστειρον δύο αἰμοσταγεῖς ἀνθρώπους, ἐκείνους ἀ-

κριβῶς, ὡς πρὸ μικροῦ εἶχομεν ἴδει διαπληκτιζομένους. Ἄηθοῦσι τὸν ἓνα, ὅστις ἦτο ὁ ἄρξας χειρῶν ἀδίκων εἰς τινὰ *κλωθῶν*, ἐνθα κρατεῖται—οἱ κλητῆρες ὀνομάζουσιν τοὺς ἀνθρώπους, ὡς συλλαμβάνουσι *πηγάτων*—, ὁ δὲ ἄλλος πίπτει ἐπὶ τινος ξυλίνου θρανίου ἔχων ἐλεεινὸν τὸ πρόσωπον, πρισμένον, αἱματομένον καὶ σχεδὸν ἔτοιμον νὰ διαρραγῆ ὡς ὠριμος *τομάτα*. Ὁ ἐν τῷ *κλωθῶ* παρατηρεῖ τὸν σύντροφόν του ἀποσπογγίζων τὸ αἶμα, τὸ ὅποιον καὶ εἰς αὐτὸν κατέρρεεν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς πρὸς τὴν ἀριστερὰν παρειάν. Εἶχε *ξυλοσφρωτώσει* τὸν ἄλλον μὲ τὸ σιδηροῦν βάρος ἐνὸς ἐκ τῶν ὠρολογίων ἐκείνων, τὰ ὅποια ὀνομάζομεν *κοίκοις*· ὁ προσδληθεὶς ἀπέδωκε τὰ ἴσα τῷ προσβαλλόντι *μαχαιρώσας* αὐτὸν κατὰ τὴν κεφαλὴν. Δὲν εἶνε ὅμως φόβος νὰποθάνωσιν.

Ὁ ἀστυνομικοὶ ὑπάλληλοι τοὺς παρατηροῦσι μετὰ ψυχρότητος· μετ' ὀλίγον θάρσις ἢ ἀνάκρισις. Ἐν ᾧ δὲ κλητῆρες ὄρθιοι ἐπιβλέπουσι τοὺς τραυματίας, ἄλλος τις καθήμενος ῥίπτει πατρικὸν βλέμμα ἐπὶ πτωχῆς κόρης, ἣν εὖρεν εἰς τὰς ὁδοὺς ἀπολεσθῆ ἴσαν καὶ ἦτις τώρα ἡσύχως κοιμᾶται ἐκεῖ εἰς μίαν γωνίαν τοῦ ἀστυνομικοῦ καταστήματος, κεκαλυμμένη μὲ τὸν μανθῶνα τοῦ κλητῆρος. Εἶνε πέντε ἐτῶν τὸ πολὺ καὶ ὡς ὁ ἔρωσ ὠραία ὑπὸ τὸν ψιθίνον στρογγύλον της πλῆον. Εἶνε *καλῶς ἐνδεδυμένη*· ποῖν ἢ τῆ ἐπέλθη ὁ ὕπνος ἔκλειεν ἀπελπισ καὶ δὲν ἤξευρε νὰ εἶπῃ εἰς τοὺς ἄνδρας τῆς ἐξουσίας τοῦ ἦτο ἡ κατοικία της. Τώρα κοιμᾶται ἡσύχως, ἕως ὅτου τὴν ζητήσουν. Μία τις εἰκὼν τοῦ κ. *Franck Holl* ὑπομνησθεὶς τὸ συγκινητικὸν τοῦτο θέαμα· παιδίον ἀπολεσθῆν εἰς τὴν ἀπέραντον Λονδίον, ὡς οἱ Ἄγγλοι μόνον των ὁρθῶς λέγουσιν αἰεὶ τὸν *κόσμον* τοῦ Λονδίνου.

Δὲν θὰ ἦνε ἄλλως δύσκολον εἰς τοὺς ἀπολεσάντας γονεῖς νὰ ἀνεύρωσι τὸ τέκνον των. Ὑπάρχει δὴλα δὴ εἰδικὴ ἐφημερίς δημοσιευμένη εἰς φύλλα ἑξάκις ἢ ἐπτὰκις τῆς ἡμέρας. Ἡ ἐφημερίς αὕτη διανέμεται εἰς πάντας τοὺς ἀστυνομικούς σταθμούς, παρέχει δὲ εἰς τοὺς ἀστυνομικούς ὑπαλλήλους λεπτομερῆ εἰδησιν πάντων τῶν τηλεγραφημάτων, τὰ ὅποια καθ' ἐκάστην στιγμὴν πέμπονται εἰς ἕκαστον σταθμὸν καὶ τρόπον τινὰ τῶν *γροικῶν* τῶν πράξεων καὶ κακούργημάτων τῆς ἡμέρας ἢ μᾶλλον τῆς ὥρας. Διαίρεται δὲ ἡ ἐφημερίς αὕτη εἰς *property stolen*, ἔγγραφα κατὰ τῆς ἰδιοκτησίας, κλοπᾶς καὶ ἄλλας γνωστοποιήσεις περὶ πραγμάτων ἀπολεσθέντων, εὐρεθέντων, ζητουμένων κτλ. Πλησίον εἰς τὸ ἄνωμα ἐκάστου συλληθθέντος σημειοῦται ἡ αἰτία, δι' ἣν συνελήφθη καὶ τὸ ὄνομα τοῦ προκαλέσαντος τὴν σύλληψιν, εἰς ταῦτα δὲ προστίθενται καὶ ἄλλαι λεπτομέρειαι ἐπιτρέπουσαι εἰς τὴν ἀστυνομίαν τὴν ἀνύρσειν τῶν ἐγγληματιῶν.

Τηλεγραφικὴ συσκευή τοῦ συστήματος *Whe-*

astone συνδέει πρὸς ἀλλήλους τοὺς διαφόρους σταθμούς τῆς ἀστυνομίας τῆς μητροπόλεως, ὥστε ἐντὸς πέντε λεπτῶν ὁ συνταγματάρχης Ἐνδερσον, ὁ διευθυντὴς τῆς ἀστυνομίας, δύναται, ἐν Great-Scotland Yard, νὰ ᾔνη ἐν γνώσει παντὸς πράγματος συμβαίνοντος ἐν Λονδίῳ. Οἱ τῆς ἀστυνομίας ὑπάλληλοι γινώσκουσιν ὡς τηλεγραφεῖται νὰ χειρίζονται τὰς συσκευὰς ἐκεῖνας, ὡς ἄλλως τὸν χειρισμὸν δύναται τις διδαχθῆ ἐντὸς μίαις ὥρας.

Ὅτι, ἰδίως χαρακτηρίζει τοὺς ἀστυνομικοὺς σταθμούς εἶνε ἡ τάξις καὶ ἡ καθαριότης. Νομίζει τις ὅτι εὐρίσκεται εἰς τὸ κατάστημα τραπέζης τινός. Κυανᾶ χαρτὰ διὰ τηλεγραφήματα, φάκελλοι μὲ ἐπισκευασμένης διὰ κοκκίνων γραμμάτων, εὐρὴ γραφεῖον ἐκ ξύλου δρυός, παραθυρὸς ἀνοίγουσα πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ σταθμοῦ, στρογγύλον ὠρολόγιον, ἐντυπὸς πίναξ τῆς Metropolitan police and Dockyard station, ἀνάκλιτρον, ἐφ' οὗ δύναται ὁ σταθμάρχης νὰ διανυκτερεύῃ ὡς εἰς τὸν σιδηροδρομὸν, μὲ σκέπασμα διὰ τοὺς πόδας, τὰ πάντα καθαρὰ καὶ ἐν τάξει. «Οἱ ἄνθρωποι μας δὲν κοιμῶνται εἰς τὰς κλῖνας των, ὡς οἱ ἰδιόμοι μου. μὲ ἔλεγεν ὁ σταθμάρχης, ἀγρυπνοῦσιν»

Ἐκαστὸς σταθμὸς ἔχει ὡς ἐάν ἦτο ἐμπορικὸς οἶκος δέσμη σφύλων συνδεδεμένον κυανοῦ χάρτου, περιεχόντων τὰς εἰκόνας ὄλων τῶν καταδικῶν τῆς Ἀγγλίας, τῆς Σκωτίας καὶ τῆς Ἰρλανδίας. Πᾶς καταδικῶν φωτογραφεῖται ἐν τῷ ἡλίῳ μὲ τὰς χεῖρας ἐμπρὸς ὥστε ἐκεῖθεν νὰ διακρίνηται ὅτι εἶνε κατὰδικος. Διότι ἐάν ἀποδράσῃ δύναται μὲν νὰ μεταποιήσῃ τὸ πρόσωπον κίπτων τὴν κόμην ἢ ξυρίζων τὴν γενειάδα, τὰς χεῖρας ὅμως δὲν δύναται νὰ τὰς μεταποιήσῃ. Τὸ σχῆμα τῶν ὀνύχων, τὸ πλάτυσμα τῶν δακτύλων, αἱ ἐλλείπουσαι φάλαγγες, τὰ κόμματα, παραμένουσι πάντοτε. Κάμνει λοιπὸν χρῆσιν ἡ ἀγγλικὴ ἀστυνομία τῆς χειροσφίαις ὡς ὁ Desbarrolles.

Εἶδον ἐκεῖ, ἐν τῷ φωτογραφικῷ μουσεῖῳ τῆς κακουργίας, ἐπὶ χάρτου κυανοῦ πάντας τοὺς κακούργους τῆς Μεγάλης Βρετανίας. Τὸ κυανοῦ φύλλον ἔχει ἐν κεφαλίδι ἀναγεγραμμένης τὰς λέξεις Ἰπηρεσία τῆς Ἀυτῆς Μεγαλειότητος, ἔπειτα δὲ τὸ ὄνομα τῆς φυλακῆς, Parkers prison, Briston prison, Portsmouth convict κτλ., ἔπειτα τὸ εἶδος τοῦ κακουργήματος καὶ τὸ ὄνομα τοῦ κακούργου, τέλος πρὸς τὰ δεξιὰ τοῦ φύλλου εἶνε ἡ φωτογραφία μὲ τὰς χεῖρας ἐνωμένας.

Καθ' ἑκαστὸν ἔτος ὁ μικρὸς σταθμὸς, ἐν ᾧ εὐρισκόμεθα συλλαμβάνει κατὰ μέσον ὄρον 3000 πρόσωπα, ἐξ ὧν 2,000 περίπου καταδικάζονται, ὑπάρχουσι δὲ ἐν Λονδίῳ 67 τοιοῦτοι σταθμοὶ μὴ συμπεριλαμβανόμενον τῶν σταθμῶν τοῦ Wolwich, τοῦ Portsmouth, τοῦ Devonport καὶ τοῦ Chatam. Ἐκ τούτου δὲ δύναται τις νὰ νο-

ᾗσῃ πόσα ἐπικίνδυνα πρόσωπα πλανῶνται ἀνά τὸ Λονδίον. Σημειωτέον ὅμως ὅτι εἰ ἀτακτοῦνται καὶ οἱ μέθοσοι καταλέγονται μεταξὺ τῶν ἐγκληματιῶν. Ἴνα δὲ συνέχεται εἰς τάξιν ὁ ὄχλος οὗτος τῶν κακουργούντων ἡ ἀστυνομία ἔχει 11,000 ἄνδρας ἐν συνόλῳ, ἐξ ὧν 153 ἐνωματάρχαι, 363 ἐπιτηρηταὶ ἢ ἐπιστάται δι-αφόρων τάξεων, 1,167 βοηθοὶ καὶ 9,149 κλητῆρες. Ἡ δὲ λεγομένη ἀσφαλιστικὴ ἀστυνομία περιλαμβάνει ἕνα ἀρχηγόν, 119 ἐπιτηρητὰς ἢ βοηθοὺς καὶ 83 κλητῆρας. Πᾶσα δὲ ἡ δύναμις αὕτη δὲν ἐνεργεῖ στρατιωτικῶς, ἀλλὰ τηλεγραφικῶς, οὕτως εἰπεῖν, χειρίζεται δὲ ὡς κλειδοκύμβαλον τὴν συσκευὴν τοῦ Wheastone καὶ δὲν πτοεῖται ὑπὸ τῶν σωρῶν τοῦ χάρτου.

Παρατήρησα εἰς μίαν γωνίαν σιδηρᾶν χειροπέδην. Ὁ σταθμάρχης, ὅστις ἐφόρει μέλαιναν στολὴν μὲ ὁμοίχροα ποικίλματα μοι ἔδωσε δι' αὐτῆς τὰς χεῖρας, ἵνα μοὶ δείξῃ τὸν τρόπον τοῦ χειρισμοῦ τῆς. Ἄλλ' ἡ μικρὰ χαλκίνη ράβδος, ἥτις συλλαμβάνει τοὺς ἄνθρώπους ἐν ὀνόματι τῆς βασιλείας εἶνε πολλὰκις ἀποτελεσματικώτερα τῆς βαρείας χειροπέδης.

Ὅταν μοὶ ἀφῆρσεν αὐτὴν, τῷ εἶπον

— Ἐλπίζω, ὅτι εἶνε ἡ τελευταία φορὰ, καθ' ἣν μοὶ δεσμεύεις τὰς χεῖρας.

— Ποῦ ζεῦρεῖς! μοὶ ἀπεκρίθη.

Μᾶς ὠδήγησεν ἔπειτα νὰ ἴδωμεν τὰ πτηνά του, ἅτινα ἐκρατοῦντο ἐντὸς κελλίων, ὧν τὸ ἔδαφος ἦτο προσκλιντὸς, ἵνα δύνωνται νὰ ἐξαπλώνωνται οἰμέθουσι ἔχοντες τὴν κεφαλὴν μάλλον ὑψωμένην τοῦ λοιποῦ σώματος πρὸς ἀποφυγὴν ἀποπληξιών. Εἶδον ἐκεῖ τοὺς ἐσχάτως συλληφθέντας. Ὁ ἐπιστάτης μᾶς ἤνοιξε θυρίδιον ὅμοιον πρὸς λαϊμητόμον, ὅποθεν παρετηρηθῆμεν εἰς τὸ ἐσωτερικόν, ἔπειτα ἔτριξαν οἱ βαρεῖς μοχλοὶ καὶ κατὰ σειρὰν εὐρέθημεν ἐνώπιον ἐνὸς ναύτου, ὠραίου καὶ ρωμαλέου νεανίου, ἔχοντος εὐκρινὲς τὸ βλέμμα καὶ τὴν στάσιν ὑπερήφανον, συλληφθέντος διότι ἐν τῷ πλοίῳ εἶχε διανοηθῆ νὰ δολοφονήσῃ τὸν πλοίαρχόν του, ἐνώπιον ἐνὸς ἄλλου νέου, τοῦ ὁποίου τὸ πρόσωπον ὁμοίαζε πρὸς τὴν ὄψιν τῆς νυγίτσας. Ὁ νέος οὗτος μᾶς παρετήρει μισοκλείων τοὺς ὀφθαλμούς ὡς τὰ νυκτόβια πτηνά. Ἐπειτα εἶδον φρικῶδες γύναιον λημῶδες καὶ σχεδὸν ἀναίσθητον ἀπὸ τῆς μέθης.

Καὶ δὲν εἶχεν ἀνομιή παρῆλθαι ἡ νύξ' πόσοι θὰ ἔλθωσι μέχρι τῆς πρωίας! Ἐν τῇ αὐτῇ ὑπὸ ξύλινον παράπηγμα σκύλοι πλάνητες συλληφθέντες ὑπὸ τῆς ἀστυνομίας καὶ δεθέντες ἐκεῖ διὰ σχοινίων ὠρύονται γοερῶς ὑπὸ τὰ ἄσπρα.

Ὅτι βλέπετε ἐδῶ, μᾶς εἶπεν ὁ κ. Μῶσερ, δύνασθε νὰ τὸ ἴδητε εἰς πᾶσαν σχεδὸν γωνίαν τοῦ White Chapel. Ἄν θέλητε ἐξακολουθεῖτε τὴν περιήγησίν μας ἀναμέσον τῶν ἀγρίων τοῦ Aordiron, ὡς τις δημοσιογράφος τοὺς ὠνόμασεν.

Εἶνε περασμένη ἡ ὥρα καὶ ἀπέχρμεν πολὺ ἀπὸ τοῦ Πικαδιλλύ. Πρέπει νὰ ἐπιστρέψωμεν.

Μίαν ἐρώτησιν μόνον.

— Προσεβλήθητέ ποτε, ἐκινδυνεύσατε κ. Μῶσερ;

— Ναί, ἀπαξ μόνον, ἀπεκρίθη.

Ἐπειτα δὲ προσέθηκεν ἀμέσως μειδιῶν

— Ἄλλ' εἰς τοὺς Πικρισίους. Εἶχον εἰσελθεῖ μετ' Ἀγγλον τινα φίλον μου εἰς τὸν χορὸν τοῦ Vieux-Chêne. Παρ' ὀλίγον μᾶς ἐφόνευσεν, διότι μᾶς ἐξέλαβον ἀντ' ἄλλων.

— Ἄνευ κινδύνου λοιπὸν δύναται τις νὰ διέλθῃ διὰ τῶν ὁδῶν, δι' ὧν διήλθομεν;

— Μαζί μου, μάλιστα. Μόνος, εἶνε πιθανὸν ὅτι δὲν θὰ ἐξήρσεθε ζῶν, θὰ ἐξηρτάτο ἡ ζωὴ σας ἐξ οἰουδήποτε τυχαίου συμβάντος!

Εὐχαριστήσαμεν τοὺς ὀδηγούς μας, ἀνέβημεν εἰς μίαν ἀμαξάν καὶ ἐπανήλθομεν εἰς Saint-James. Πᾶσαι αἱ λέσχει ἦσαν κατάρφωτοι καὶ τὰ ἐρυθρὰ μετὰξίνα παραπετάσματα των μὲ ἕκαμον νὰ συλλογίζωμαι τὴν ἀπαισίαν ἀντίθεσιν τῶν λαδωμένων χαρτίων τοῦ White Chapel· κατάλυμα· 4 δηράρια.

[Jules Claretie].

Σ. Κ. Σ.

Ο ΕΛΕΦΑΣ ΕΝ ΙΝΔΙΚΗ

[Ἐκ τοῦ νεωτάτου συγγράμματος τοῦ κ. Louis Jacolliot «Récits de voyage»]

Μὲ ἡρώτα ἡμέραν τινα φίλος τις, τί περιεργώτατον εἶδον εἰς τὰ ταξείδιά μου.

— Ἐλέφαντας ἀπεκρίθη.

— Ὄ, εἶπεν ἐκεῖνος, ἐλέφαντας! παντοῦ εὐρίσκει τις ἐλέφαντας· ἔπειτα δὲ προσέθηκε σκώπτων ὡς οἱ Παρισιοί, ἀπήνησα δύο ἕως τρεῖς ἐλέφαντας εἰς τὰς λεωφόρους τῶν Παρισίων· εἶναι ὅμως ἀληθὲς ὅτι ὠδηγοῦντο εἰς τὸ ἵπποδρόμιον.

Ὅχι, δὲν εὐρίσκει τις παντοῦ ἐλέφαντα. Τὸ δυστυχὲς ἐκεῖνο ζῶον, τὸ ὁποῖον σφύρουσιν ὀπισθεν τῆς ἀμάξης καὶ ἐπιδεικνύουσιν εἰς πανηγύρεις μετὰ συνοδίας τίγρεων, λεόντων καὶ θωῶν, δὲν εἶναι πλέον ἐλέφας. Ἴδετε τὸν σκυθρωπὸν καὶ κατηφῆ αὐτοῦ ὀφθαλμόν. Ὅταν ὁ ὑπηρετὴς τῷ προσφέρει τὸ πρόγευμα καὶ ἐκπωματίζεται ἡ φιάλη, ὁ δὲ ὀδηγὸς κροτῇ τὸ μαστίγιον, ὁ ἐλέφας ἐνθυμεῖται τὰ μεγάλα δάση καὶ τὰς μεγάλας λίμνας, ὅπου διήλθε τὴν παιδικὴν του ἡλικίαν, βλέπει τοὺς μεμακρυσμένους ἐκείνους ὀρίζοντας, εἰς τὸ ἄκρον τῶν ὁποίων εἶναι ὁ ὠκεανὸς ἡ ὠραία κυανᾶ ὄρη, τὰς εὐρείας ἐκεῖνας πεδιάδας εἰς τὰς ὁποίας τὸ χόρτον ἦτο τόσον ὑψηλόν, ὥστε ἐσθανε μέχρι τοῦ στόματός του, καὶ ἐβόσκεν ἐν πάσῃ ἀναπαύσει· ἐνθυμεῖται τὸν μυχρόλον ἐκεῖνον ἐσπερινὸν ἄνεμον, ζωογονοῦντα τοὺς ἰσχυροὺς αὐτοῦ πνεύμονας· ἐνεθυμεῖτο τὰς θπώρας, τὰς ὁποίας ἐδρεπε σείων τὰ δένδρα,

ἐνεθυμεῖτο τέλος πάντων ὅλα ὅσα ἡγάπα καὶ δὲν θὰ ἐπανίδῃ πλέον.

Ἡμέραν τινα συνελήφθη διὰ παγίδος· ἐπωλήθη ὑπὸ τοῦ ἀγαπῶντος αὐτὸν κυρίου εἰς ξένον τὸν ὁποῖον ἠκολούθησεν εὐπειθῶς μὴ πιστεύων ὅτι θὰ ἀπατήσωσιν ἐκεῖνον τὸν ὁποῖον οὐδεμία ἀνθρώπινος δύναμις δύναται ν' ἀναγκάσῃ ἀνθίσταμενον. Ἐπεβίβασθη ἐπὶ ἀτμοπλοίου καὶ ἐγένετο δούλος, ὑπηρετὴς, τοῦ ἀπαγαγόντος αὐτόν. Πλήρης ἀφροσύσεως καὶ ἀγαθότητος υἱοθέτησε τὴν νέαν οἰκογένειαν, εἶναι εὐθυμὸς ἐνώπιον τοῦ κοινού, φέρεται δὲ καλῶς πρὸς τὸν ὑπηρετὴν, ὅστις ὑπηρετῶν τρώγει αὐτοῦ τὰς καλλίστας ὀπώρας.

Ἄλλὰ τὸ ἐσπέρας, ὅταν ᾔναι μόνος εἰς τὸν κλωθόν, ὃν δύναται νὰ κατασυντρίψῃ δι' ἐνὸς κτυπήματος, ἂν ἤθελε νὰ ἀνακτήσῃ τὴν ἐλευθερίαν του, κλαίει ὁ δυστυχὴς κολοσσός, ἐνθυμούμενος τὴν ἀκτὴν τοῦ Κορομανδὲλ καὶ τὴν νῆσον τοῦ Μαναάρ, ὅπου ἐλούετο νέος ὢν· κλαίει διότι μετ' ὀλίγον ἀποθνήσκει ἐξηνητημένος καὶ φθισίων ἐν κλίματι, εἰς τὸ ὁποῖον δὲν δύναται νὰ ζήσῃ, ἐνθ' ὁ πρόγονος αὐτοῦ, δις ἑκατοντούτης, ζῆτι πλήρης δυνάμεως καὶ υγείας εἰς τὰ δάση τῆς Κεϋλάνης καὶ τοῦ Ἰνδοστάν.

Ὅσοι παρίστασθε εἰς τὴν ἀγωνίαν ταύτην, τὴν διαρκούσαν δέκα ἕως δεκαπέντε ἔτη, ἐστοχάσθητέ ποτε τί πάσχει ὅπως φθάσῃ εἰς τὸν θάνατον ὁ νοήμων αὐτὸς γίγας, ὅστις σκέπτεται, ἐνθυμεῖται, ἀγαπᾶ καὶ ποθεῖ;

Γνωρίζετε ὅτι εἰς τὴν πατρίδα του ζῆ τρεῖς αἰῶνας, ὅτι ἡ φύσις ἐπροίκισεν αὐτὸν δι' υγείας ἴσης πρὸς τὴν δύναμιν καὶ τὸ ἀνάστημα του καὶ διὰ νοημοσύνης, ἥς μόνῃ ἡ τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ὑπερτέρα; Φαντάζεσθε ὅποιας ἠθικῆς λύπας καὶ φυσικῆς βασάνου ὑφίσταται ὅπως ἐντὸς ὀλίγων ἐτῶν καταστροφῇ ἡ ἰσχυρὰ αὐτῆ μηχανῆ;

Ἡμέραν τινα ἀποθνήσκει ὁ ἐλέφας, ὁ πιστὸς οὗτος ὑπηρετὴς καὶ φίλος, χωρὶς νὰ σκεφθῆ ἐκδικήσιν.

Οὐχί, τὸ δυστυχὲς τοῦτο ζῶον, τὸ παλαιὸν πρὸς τὸν θάνατον καὶ τὰς ἀναμνήσεις δὲν εἶναι ἐλέφας.

Ἴνα ἴδητε ἐλέφαντα ἐν ὄλῃ αὐτοῦ τῇ δυνάμει καὶ τῇ νοήμονι μεγαλοπρεπείᾳ, πρέπει νὰ ὑπάγητε εἰς τὰς ἕχθρας τῆς λίμνης Κανδελλέ, ἢ εἰς τὰς σιερὰς κοιλάδας τῆς κορυφῆς Ἀδάμ.

Εἶναι ἄξιον θαυμασμοῦ νὰ ἴδῃ τις ἐν Κεϋλάνῃ, πῶς ὁ ἐλέφας ἐκτελεῖ λαμπρῶς ὅλας τὰς ἀπαιτήσεις καὶ πληροῖ ὅλας τὰς ἀνάγκας τοῦ κυρίου αὐτοῦ· μεταβαλλόμενος ἐκάστοτε εἰς ἀχθοφόρον, ξυλοκόπον, θεριστήν, ὑπακούει εἰς ἐν νεῦμα, εἰς μίαν λέξιν, ἀριστα κατανοῶν τὰς λαμβανόμενας διαταγὰς. Ταῦτα πάντα εἶναι ἀναμφισβήτητα.

Οἱ κάτοικοι τῆς Κεϋλάνης μετεχειρίζοντο ἄλλοτε τοὺς ἐλέφαντας ἐν τοῖς πολέμοις, καθ' οὓς εἶχον θαυμαστὴν δεξιότητα· ἡ ἱστορία δὲ αὐτῆς

είναι πλήρης αγώνων και μαχών, καθ' ἃς οἱ ἐλέφαντες ἐπολέμουν ἐν τοῖς πρώτοις, ἐδοξάσθησαν δὲ προτιμώντες νὰ ἀλληλοκτονήσωσιν ἢ ὑποχωρήσωσι. Οἱ Πορτογάλλοι οἱ πρώτοι θεμελιώσαντες ἐν Κεϋλάνη ἀποικίαν, κατετροπώθησαν ὀλοσχερῶς, ὡσάντις ἠθέλησαν νὰ εἰσδύσωσιν εἰς τὴν νῆσον, ὑπὸ στρατιᾶς ἐλεφάντων ὀρμώντων κατ' αὐτῶν χωρὶς νὰ φοβηθῶσι τὰ φονικά των ὄπλα.

Ἐλέφας διακριθεὶς ἐπὶ ἀνδρεία ἐκαλύπτετο διὰ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου, φονεούμενος δὲ ἐθάπτετο διὰ λαμπρᾶς τελετῆς, τὸ δὲ σῶμα ἐκαίετο ἐπὶ πυρός.

Κατὰ τοὺς ἱστορικοὺς τῆς Κεϋλάνης οἱ πολεμικοὶ ἐλέφαντες ἦσαν δεηρημένοι εἰς λόγους καὶ στρατιωτικὰ σῶματα, ἔχοντες ἀρχηγούς, ὧν ἀνεγνώριζον τὰ διακριτικὰ σημεῖα καὶ οὐδε ἤκουον πιστῶς.

Ὅσοι ἀπιστοῦσι πρὸς ταῦτα, ἄς ἐνθυμηθῶσιν ὅτι οἱ Ῥωμαῖοι ἐνίκηθησαν ἐν Ἡρακλείᾳ ὑπὸ Πύρρου βασιλέως τῆς Ἡπείρου, ὅστις ἐνίκησε κυρίως τῇ βοήθειᾳ σώματος ἐλεφάντων ἐξησκημένων, προσβαλλόντων δὲ τοὺς στρατιώτας τοῦ Σκιπίωνος ἐν τῇ πρώτῃ γραμμῇ.

Εἰρηνικώτερος ἤδη ὁ ἐλέφας ἐκτελεῖ τὰ καθήκοντα του μετ' ἴσου ζήλου καὶ νοημοσύνης. Ἐχὼν ἑκτακτον ἰσχύον, μόνον διὰ τῆς γλυκύτητος καὶ τῆς σκέψεως δύναται νὰ ὀδηγηθῆ. Τί δύναται ἢ βία ἐπὶ ζώου, δυναμένου νὰ καταθράσῃ δι' ἐνὸς κτυπήματος τοῦ ὄμου ἀλύσεις, στύλους, φραγμοὺς καὶ τοίχους, ζώου τὸ ὅποιον δύναται νὰ κατασυντρίψῃ τίγριν ἢ ῥινόκερων δι' ἐνὸς κτυπήματος τῆς προβοσκίδος;

Ἐν τούτοις ἡ ἀνατροφή τοῦ ἐλεφάντος εἶναι εὐκόλος. Ἐντὸς ὀλίγου ἐννοεῖ τὴν γλώσσαν, ἣν μεταχειρίζεται τις πρὸς αὐτόν, ἐκτελεῖ δὲ τὰς διδόμενας διαταγὰς μετὰ δεξιότητος καὶ ταχύτητος ἕξιθαυμάστου.

Ἀκολουθήσατε καθ' ὁδὸν ἐλεφάντα ὀδηγούμενον ὑπὸ τοῦ Ἰνδοῦ του. Ὁδεύουσιν ἴσως μακρὰν ὁδὸν ἴσως εἶναι ἱερός τις ἐλέφας ναοῦ, ὃν ὀδηγοῦσιν εἰς τὸν Γάγγην, ἵνα κομίσῃ τὸ ἡγιασμένον ὕδωρ τῶν θρησκευτικῶν τελετῶν.

Πλησίαν ἀκούεις τὸν Ἰνδὸν ὀμιλοῦντα πρὸς τὸν ἐλεφάντα, ὅστις προσκλίνει ἐπ' αὐτόν τοὺς μικροὺς αὐτοῦ ὀφθαλμούς, τοὺς πλήρεις νοημοσύνης καὶ εὐφυΐας, κινῶν περὶ τὴν κεφαλὴν ὡσεὶ πτέρυγας χρυσαλίδος τὰ μεγάλα ὦτα, δι' ὧν ἀερίζεται.

Ἀκούεις βεβαίως συνομιλίαν τινα ἰδιόρρυθμον, εἶδος μονολόγου, ὃν ὁ ἐλέφας διακόπτει ἐνίοτε διὰ φωνῶν, δεικνυσσῶν ὅτι ἐννοεῖ τὰ λεγόμενα.

— Λοιπόν, Ἀντοαλῆ, λέγει ὁ Ἰνδὸς πρὸς τὸν ἐλεφάντα, δός μοι τὴν προβοσκίδα διὰ νὰ ἀναβῶ εἰς τὸν λαϊμόν σου· εἶμαι κουρασμένος.

Ὁ ἐλέφας φέρει τὴν προβοσκίδα πρὸς τὸ ἀντίθετον μέρος τοῦ ὀδηγοῦ.

— Δὲν θέλεις ἐννοῶ τί τρέχει, προτιμᾷς νὰ εἶμαι πλησίον σου διὰ νὰ ὀμιλῶμεν. Δὲν ἔχεις ἄλλως δίκαιον συλλογίσαι ὅτι βλαδιζόμεν ἀπὸ τὸ πρῶτον ἂν δὲν ἦσαι εὐγενής, δὲν θὰ σοῦ διηγηθῶ τὴν ἱστορίαν τῆς ὠραίας Νισδάλυ, ἣν ἤρπασεν ὁ Βισχνου, τὸ δὲ ἐσπέρας δὲν θὰ ἔχῃς οὔτε ζάχαριν, οὔτε ὄρυζαν.

Ὁ Ἀντοαλῆς, μὴ συγκινούμενος ἐκ τῆς ἀπωλείας τῆς ἱστορίας τῆς Νισδάλης, ἄμα ἤκουσε περὶ τῆς ζαχαρέως καὶ τῆς ὄρυζης, περὶ δύο φραγητῶν, ἅτινα λατρεύει, παύνει τὴν φωνήν, ἀναπτύσσει τὴν προβοσκίδα, ἐγείρει τὸν ὀδηγὸν καὶ καθίζει αὐτὸν ἐπὶ τοὺς ὄμους.

— Σὲ ἀναγνωρίζω, λαίμαργε, τῷ λέγει ὁ Ἰνδός. Δὲν ὑπάρχει ἄλλος τρόπος νὰ σὲ ὀδηγῇ τις. Αἶ καλὰ, τώρα ποῦ ὑπάγεις; διότι βλέπεις ζαχαροκάλαμον δὲν πρέπει νὰ ἐγκαταλείπῃς τὸν δρόμον σου.

Ὁ ἐλέφας σταματᾷ, κινεῖ τὴν προβοσκίδα, ἐπὶ τέλος καταρθώνει ὥστε ὁ ὀδηγὸς βλέπων τὴν θλιψίην του, καταβαίνει, ἀγοράζει δέσμας τινὰς ζαχαροκάλαμου, ἄς ὁ ἐλέφας μαστᾷ, ἀνοίγων καὶ κλείων τοὺς ὀφθαλμούς, τὸ ἦθος ἔχων εὐχαριστημένον.

Οἱ κόποι του δὲν ἐτελείωσαν· ἄμα παρακούει εἰς τι ἢ ἐνοχλήσῃ τὸν ὀδηγόν, οὗτος τῷ ἐνθυμίζει καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ἡμέρας τὸ δῶρον, ὃ δὲ ἐλέφας ἵνα τὸν καθησυχάσῃ θωπεύει αὐτόν διὰ τῆς προβοσκίδος ἢ χάριν παιδιᾶς ἀφαιρῆ τὸ κάλυμμα τῆς κεφαλῆς του.

Παρομοιάζω τὸν ἐλεφάντα καὶ τὸν ὀδηγόν πρὸς δύο παιδία τὰ ὅποια περιπατοῦσι, γελῶσι, πηδῶσι, διαπληκτίζονται καὶ ἐπὶ τέλους μένουσι πάντοτε ἀγαθοὶ φίλοι. Εἶνε ἀδύνατον νὰ φαντασθῇ τις τὸν εὐθυμον χαρακτῆρα τοῦ ζώου τούτου, οὔτε τὰς θωπείας τὰς ὁποίας κάμνει εἰς τοὺς οἰκείους.

Μεταξὺ τῶν ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ κυρίου του ὕπηρετων ὑπάρχουσι τινες, οὓς ἀγαπᾷ πολὺ καὶ ἄλλοι, τοὺς ὁποίους δὲν δύναται νὰ ὑποφέρῃ. Καὶ ἡ ἀγάπη ὅμως καὶ τὸ μένος ἔχουσι τὸν λόγον των· ἀρχικὴ αἰτία εἶναι ἡ πρὸς αὐτὸν περιποίησις ἢ ἀδιαφορία.

Ὅσοις ἀγαπᾷ περιποιεῖται διὰ παντὸς τρόπον· ἂν φέρωσι θάρος τι, ἀπαλλάττει αὐτούς· εὐρίσκων καθ' ὁδὸν τίθησιν ἐπὶ τῆς ράχεως καὶ ὀδηγεῖ εἰς τὸν οἶκον· ὑπακούει δὲ πάντοτε αὐτοῦς, καίτοι μὴ ἔχοντας δικαίωμα ἐπιταγῆς, τοῦτο δὲ εἶναι παραχώρησις μεγάλη τοῦ ἐλεφάντος, ἀρίστα γινώσκοντος τίς ἔχει δικαίωμα προσταγῆς ἐπ' αὐτοῦ. Πολλάκις δὲ φέρει εἰς αὐτοὺς ἐκ τοῦ δάσους, ἔνθα περιπατεῖ, ἄνθη καὶ ὀπώρας.

Εἰς ἐκείνους δὲ, οἵτινες δὲν εἶναι ἀρεστοὶ τῷ ἐλεφάντι, κάμνει διαφόρους ἀστεϊότητας ἀνευσπουδαιότητος, ἀλλὰ δυσαρέστους ἐνίοτε. Ρίπτει αὐτοὺς λ. χ. εἰς μικρὰς τινὰς λίμνας αἰ-

τινες χρησιμεύουσιν εἰς ἀρδεύειν τῶν ὀρυζίωνων, ἢ πρῶγει τὸ πρόγευμά των ὅταν τὸ ὀρυζιον ἦναι καλῶς ἐψημένον, καταβρέχει αὐτοὺς διὰ τῆς προβοσκίδος ἢ κινεῖ ἐναερίους κρατῶν αὐτοὺς ἀπλωρημένους ἐπὶ 4-5 λεπτά ἀπὸ τῶν ἄκρων τοῦ ὑποκαμίσου.

Βλέπων δὲ ἐξαίφνης τὸν κύριόν του κατὰ τινα τῶν ἀσκήσεων τούτων, ὑποκρίνεται τὸν ἀδιάφορον καὶ ἔρχεται πρὸς τὸν κύριον θωπεύων αὐτόν. Φοβούμενος τὴν ἐπίπληξιν, προσπαθεῖ νὰ καταπραύνη τὴν καταγίδα διὰ τῆς εὐγενείας.

Ἐπάρχουσι πράγματα τινα, τὰ ὅποια οὐδεμίαν ἐπιδέχονται ἀμφιβολίαν· ὁ ἐλέφας ἐννοεῖ ὅτι αὐτῷ λέγεται, συναρθίζει τὰς ἰδέας του, σκέπτεται καὶ συγκρίνει, ἔχει δὲ μεγίστην μνήμην.

Παραδεχόμενος ὅλα ταῦτα, δὲν προβαίνομεν χρι τοῦ σημείου εἰς τὸ φθάνουσιν οἱ Ἰνδοί, καθ' οὓς ὁ ἐλέφας ἔχει ἴσην πρὸς τὸν ἄνθρωπον νοημοσύνην.

Τοῦτο βεβαίως εἶνε ὑπερβολικόν.

Ἐάν μὴ παραδεχθῆ τις ὅτι ὁ ἐλέφας ἔχει αὐτὰ τὰ πλεονεκτήματα, ὅτι σκέπτεται, συγκρίνει τὰς ἰδέας του, ὅτι ἔχει κρίσιν, δὲν δύναται νὰ ἐξηγήσῃ πῶς ὁ κολοσσὸς οὗτος, ὃν οὐδεμία ἀνθρώπινος δύναμις δύναται νὰ ἐξαναγκάσῃ, μεταβιβάζεται ἀπὸ οἰκογενεῖας εἰς οἰκογενεῖαν ἐπὶ τοὺς δύο αἰῶνας τοῦ βίου χωρὶς οὐδέποτε νὰ θλάψῃ τινὰ, ἔστω καὶ παιδίον.

Ἀληθεύει ὅμως ὅτι αἱ διανοητικαὶ δυνάμεις τοῦ ζώου τούτου (σχεδὸν αἰσθάνομαι τύψιν συνειδήτος ἀποκαλῶν ζῶον τὸν ἐλεφάντα) ἀμφισβητήθησαν μόνον ὑπὸ τῶν μὴ ἰδόντων αὐτόν ἐν τῷ τόπῳ τῆς γεννήσεως.

Ὁ ἀναφέρω γεγονότα τινα, ἅτινα εἶδον καὶ τῶν ὁποίων δύναμαι νὰ βεβαιώσω τὴν ἀλήθειαν. Ἐκλέγω δὲ τὰ ἥτιον παράδοξα, διότι δὲν θέλω νὰ ἐφαρμοσθῇ εἰς ἐμὲ τὸ λεγθὲν περὶ τοῦ μακρόθεν ἐπανερχομένου περιηγητοῦ.

Πλησίον τοῦ Πονδιχερῦ ὑπάρχει περίφημος ναὸς Ἰνδικός, εἰς τὸν ὅποιον προσέρχονται περὶ τὰς 5—6,000 προσκυνητῶν ἐξ ὅλων τῶν μερῶν τῆς Ἰνδικῆς κατὰ τὰς ἀγίας ἐορτὰς τοῦ Μάου. Ἐν τῷ ναῷ τούτῳ ὑπάρχουσιν ἱεροὶ τινες ἐλέφαντες μεταξὺ δὲ αὐτῶν καὶ ὁ ἐπὶ τῶν συνδρομῶν ἐλέφας (éléphant queteur).

Ὁ ἐλέφας οὗτος μετὰ τοῦ ὀδηγοῦ δις τῆς ἐβδομάδος ὑπάγει πρὸς αἰτήσιν βοθητῶν ὑπὸ τῶν βραχμάνων εἰς τὰ διάφορα πέριξ χωρία καὶ εἰς τὸ Πονδιχερῦ. Ποσάντις ἐνῶ ὑπὸ τὴν σιαῖδα ἐν τῇ πρώτῃ ὀροφῇ τῆς οἰκίας ἐργαζόμεν, ὁ ἐλέφας διήλθε καὶ ἐγείρας διὰ τῆς προβοσκίδος τὰ κινητὰ παραπετάσματα τῆς σιαῖδος ἐξητήσατο νομισμάτιον, ὅπερ κρατούμενον ὑπ' ἐμοῦ ἐν τῇ χειρὶ ὡσφραίνετο ἐκεῖνος ἐν ἀποστάσει δέκα ἐκατοστῶν τοῦ μέτρου!

Πάντοτε ἐδίδον αὐτῷ νόμισμα διὰ τὸν ναόν,

δι' αὐτόν δὲ ἄρτον ἐμβεβαπισμένον εἰς τὸ ὀρυζιον ὑπερ ἀγαπῶ πολὺ. Ἐννοεῖται δὲ ὅτι εἰμεθα στενοὶ φίλοι.

Ὁ ἐλέφας οὗτος πάντοτε μὲ ἐβλεπε φέροντα ἀτημέλητον ἐνδυμασίαν θερινὴν ἐξ ἐγγωρίου μεταξῆς διὰ τῶν μικρῶν στηλῶν τοῦ ἐξώστου τῆς σιαῖδος.

Ἡλέραν τινα μετέβην ἕνεκεν ἀσβολίας εἰς Willenoor· ἐφθασα περὶ τὴν μεσημβρίαν· ὁ καύσων ἦν ἀφόρητος, καθ' ὁδὸν ἢ ὑπὸ τὰς σιαῖδας οὐδένα εἶδον, ὅλοι ἐκοιμῶντο.

Ἡ ἀμαξία μου εἶχε μείνει ἐν τῇ κυριωτέρῃ πλατείᾳ ὑπὸ τι δένδρον, ἐγὼ δὲ διευθύνομαι εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἀρχοντος τοῦ χωρίου (Trasildar) ὅτε ἐξαίφνης ἐκ τοῦ ἀντικυρῶ ναοῦ ἐξέρχεται καλπάζων τεράστιος μέλας ἐλέφας. Φθάνει μέχρῃς ἡμῶν· ἐν ριπῇ δὲ ὀφθαλμοῦ ἀνεγείρας με ἔθεσεν ἐπὶ τοῦ λαίμου καὶ ἐπανήλθε ταχύτατα εἰς τὸν ναόν. Διερχόμεθα τὸν πρώτον περίβολον, ἔπειτα τὴν λίμνην τῶν λουτρῶν καὶ φθάνομεν εἰς τὴν κατοικίαν τῶν ἐλεφάντων.

Ἐκεῖ μὲ καταβιβάζει ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἐν τῷ μέσῳ τῶν συντρόφων. Ἦν ὁ ἐπὶ τῶν συνδρομῶν ἐλέφας, ὅστις μὲ ἀνεγνώρισεν. Ἐφώναξε καὶ ἔσσειε τὴν προβοσκίδα καὶ ἐκτύπα τὰ ὦτα, οἱ δὲ λοιποὶ ἐλέφαντες βεβαίως ἐρμήνευσαν ἐπ' ἀγαθῶ τὰς ἐνδείξεις ταύτας. Ὅτε δὲ μετ' οὗ πολὺ ἤλθεν ὁ Trasildar μετὰ τινῶν βραχμάνων, ὅπως ἴδωσι τί συμβαίνει, εἶδόν με ἡσυχάτατον καὶ ἄφροντιν ἐν τῷ μέσῳ τῶν γιγάντων ἐκείνων, θρηκμευτικῶς ὑποδεχομένων με.

— Περίεργον, μοι λέγει βραχμάν τις, οὐδέποτε εἶδον τοὺς ἐλέφαντας αὐτῷ φιλικῶς φερομένους.

Ἐξηγήσα τότε τὰ φιλοδωρήματά μου πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν συνδρομῶν ἐλεφάντα.

— Τώρα ἐννοῶ, ἀπεκρίθη ὁ βραχμάν, ὁ φίλος διηγήθη ἤδη εἰς τοὺς συντρόφους τὰ περὶ τῶν φιλοδωρημάτων, ἐκεῖνοι δὲ σὲ περιποιοῦνται ὅπως ἐπιτύχωσι τὰ αὐτά.

— Εἶναι δυνατόν; ἠρώτησα μετ' ἀπιστίας.

— Ὡ βεβαίως· θέλεις νὰ δοκιμάσῃς; ἔξ τὸν βραχίονα ὑπὸ τὴν προβοσκίδα τοῦ φίλου σου, νεύων αὐτῷ νὰ ἐξέλθῃτε. Ὅλοι θὰ ἔλθωσι μετὰ σοῦ· ἀκολούθει καὶ θὰ ἴδῃς ποῦ θὰ σὲ ὀδηγήσῃ.

Ὁὕτω καὶ ἐγένετο· ὁ ἐλέφας καὶ ἐγὼ ἀνεχωρήσαμεν πρῶτοι, οἱ ἐπιλοιποὶ ἐννεα ἐλέφαντες ἀμέσως ἠκολούθησαν μετὰ φωνῶν χαρᾶς. Διήλθομεν τὴν θύραν τοῦ ναοῦ, με ὠδήγησαν δὲ πρὸς ἐγγωρίον ἀρτοποιόν. Ἄν ἠγγύουν τὴν θαυμαστὴν νοημοσύνην τῶν ζώων τούτων, βεβαίως θὰ ἐξεπληττόμην μεγάλως. Ἐννοεῖς ὅτι ἠγάρασα καὶ ἔδωκα εἰς ἕκαστον ἐλεφάντα ἄρτον καὶ τὴν ἀρέσκουσαν αὐτοῖς ἴλυν τῆς ζαχαρέως.

Ὁ βραχμάν, μετ' οὐ ὀμίλησα καὶ ὅστις ἦτο καθηγητὴς τῆς φιλοσοφίας ἐν τῷ ναῷ τοῦ Wil-

lenoor, μοι διηγήθη ότι ένιοτε ό επί τών συνδρομών έλέφας διαφεύγων τήν επιτήρησιν μεταβαίνει εις Πονδιχερού έξαιτούμενος συνδρομάς ύπερ έκτου· ύστερον δέ μεταβαίνει εις τήν αγοράν κενού τήν πλήρη τών συλλεχθέντων χρημάτων προβοσκίδα επί τής τραπέζης του όπωροπόλου και πρώγει ζαχαροκάλαμον, άνανάσια, βανάνας, μάγγια και ίαγρα.

Ο έλέφας εύκόλως έθίξεται εις τήν έκτέλεσιν οίασδήποτε έργασίας· διά τουτο παραλείπω τήν εξιστόρησιν τών περι τούτου γεγονότων, προτιμώ να έκθέσω συμβάν τι, ένδεικνύον άληθή σκέψιν του έλέφαντος, ούτινας συμβάντος ύπήρξα μάρτυς αυτόπτης.

Τά κτήνη ποτίζονται έν ταίς οίκίαις εις μεγάλη άρδάνια ζύλινα, άτινα πληροϋνται ύδατος φρεατίου διά τινος άντλίας. Ούτως άποφεύγουσι τό άτοπον του ποτίζειν τά ζώα διά του στασίμου και σεσηπότος ύδατος τών ύδροστασιών.

Συνήθως ό έλέφας άντλεί τό ύδωρ διά τής μηχανής έκάστην πρωίαν επί μίαν ώραν, όπως πληρώση τά τερατώδη άρδάνια έξ ών πίνουσι τά κτήνη. Γνωρίζω τήν ύπηρεσίαν ταύτην ούδεμίαν έχει ανάγκην διαταγής· έκάστην πρωίαν μίαν ώραν πρό τής άνατολής του ήλιου ύπάγει εις τήν θέσιν, άκριβής ως ώρολόγιον έξυπνητήριον.

Ημέραν τινά εύρισκόμην έν Τριχναπόλει παρά τινι έμπόρω φίλω μου, ιδιοκτήτη λαμπράς έξοχικής έπαύλεως παρά τήν πόλιν. Του ήλιου άνατέλλοντος άφυπνίσθην ύπό του ύπηρετου διά τό λουτρόν. Διελθών τήν αύλήν είδον μέγαν λευκόν έλέφαντα άντλοϋντα ύδωρ μελαγχολικώς και κλείοντα τους όφθαλμούς, διά του βρεμβασιου διασκεδάζοντα έκ τής όχληράς έργασίας. "Αμα ιδών έχαιρέτισέ με κυττών τά ώτα, διότι κατά τό διάστημα τών δύο ήμερών, άς διέμεινον εκεί, είχον δώσει αυτόψ πολλάκις γλυκίσματα, άλλ' έξηκολούθησε τήν έργασίαν, μή θέλων να έγκαταλίπη αυτήν, πριν ή πληρώση ύδατος τό άρδάνιον.

Ητοιμαζόμην να αναχωρήσω μετά τινα θωπέυματα, ότε είδον ότι ό έτερος τών δύο κορμών δένδρου οίτινες ύπεστήριζον τό άρδάνιον έπεσε κατά γής, ούτω δέ επειδή τό άρδάνιον έστηρίζετο έξ ενός μέρους δι' ενός κορμου, τό ύδωρ φθάνον εις τήν κατωτέραν επιφάνειαν έμελλε να έκρέη.

Παρέμεινα όπως ιδω τό άποθισμόμενον. "Αρά γε ό έλέφας, βλέπων τό ύδωρ έκρέον έκ του κατωτέρου χείλους, ήθελεν έγκαταλίπει τήν έργασίαν νομίζων τετελεσμένην ή παρατηρών ότι έκ του άλλου μέρους τό άρδάνιον δεν είναι πλήρες ήθελεν έξακολουθεϊ άντλών μέχρις ότου πληρωθ ή και τό άλλο χείλος, τουθ' όπερ ήν άδύνατον.

Μετ' ού πολυ τό ύδωρ ήρξατο έκρέον έκ του

μέρους, ύπερ ούδεν είχεν ύποστήριγμα. Ο έλέφας ιδών τουτο έδειξεν άνησυχίαν τινά, άλλ' επειδή τό έτερον πλησιέστερον μέρος δεν ήτο πεπληρωμένον έξηκολούθησεν άντλών. Βλέπων όμως τήν έξακολούθησιν τής έκροής, έγκατέλιπε τήν άντλίαν και ήλθεν όπως παρατηρήση τό φαινόμενον του όποιου δεν ένόησε τόν λόγον. Τρίς επανήλθε παρά τήν άντλίαν και πάλιν έγκατέλιπε παρατηρών τό άρδάνιον. "Εβλεπον αυτόν μετά προσοχής, περίεργος ών περι του τέλους. Τότε ό έλέφας εκτύπησε τά ώτα, σημειον ότι ένόησε τό συμβαίνον.

Ώσφράνθη επ' όλίγον τήν κορμόν του δένδρου, όστις εκειτο κατά γής. Ένόμισα ότι έμελλε να άνορθώση δι' αυτού τό άρδάνιον. "Αλλ' ως ένόησα τήν προσοχήν του άπέσπα ούχι τό μέρος έξ ου έρρεε τό ύδωρ, άλλά τό μέρος τό όποιον δεν έπληρωτο. Νόησας τήν δυσχερείαν δεν έβράδυνε να εύρη τήν διόρθωσιν. "Ανεγείρας διά του ποδός τό άρδάνιον, κατέρριψε τόν δευτερον κορμόν διά τής προβοσκίδας, έπειτα δέ άφησε να καταπέση τό άρδάνιον, τό όποιον φθάνον μέχρι του έδάφους και άπό τών δύο μερών, επληρώθη ύδατος όλόκληρον.

Εύνοούμενοι του έλέφαντος είναι πανταχού αί γυναίκες και τά παιδία. "Αραιον θεάμα είναι τό του έλέφαντος, όταν όδηγή προς περίπατον τά τέκνα του κυρίου. Ουδεις φόβος ύπάρχει έκ τών όφρων και τών θηρίων, ούτε έκ τών λιμνών και γαιανθρακωρυχείων· ό έλέφας είναι άγρυπνος ως ό επιμελέστατος θεράπων. Βαδίζει ήσύχως, κανονίζων τό βήμα προς τό τών μικρών παιδιών, δρέπων άνθη και όπωρας έκ τών δένδρων, ύποκλέπτων δέ και ζαχαροκάλαμον. "Επί άπλη νέυματι κόπτει κλάδους δένδρων διά τους θέλοντας μαστίγια και ράβδους. Ηρέπει να άκούη τις τόν εύθυμον ήμιλον τών παιδιών φωνάζοντα τόν Τόμυ πανταχόθεν.

— "Εγώ, θέλω τό μάγγιον, τό όποιον είναι εκεί ύψηλά· ό Τόμυς δρέπει αυτό άμέσως.

— "Εγώ θέλω εκείνην τήν χρουσαλίδα. "Ο Τόμυς πλησιάζει αυτήν ήσύχως και συλλαμβάνει εισπνέων τόν άέρα διά τής προβοσκίδας.

— "Εγώ θέλω εκείνο τό ωραιον άνθος, τό όποιον εύρίσκειται έν τω μέσω τής λίμνης. "Ο Τόμυς εισέρχεται εις τό ύδωρ, όπως δρέψη τό άνθος.

"Επί τω ακούσματι του έλαχίστου άγνωστου θορύβου ή όταν βλέψη ζώα ή υνιαν, συναθροίζει όλα τά παιδία μεταξύ τών έμπροσθίων ποδών ύπό τήν προστασίαν τής προβοσκίδας, μηκάται δέ ύπό θυμου· δυστυχία δέ εις τόν δοκιμάσοντα να άρπάση παιδίον τι· ό,τι και αν είναι τίγρις, λέων ή άνθρωπος συντριβεται έν ριπή όφθαλμου.

Εις τάς κοιλάδας του Γάγγου, χώραν πεδινήν και τελματώδη, κεκαλυμμένην ύπό όρυζώνων και ήτις είναι άληθινή πατρίς τής βασιλικής τίγρεως τής Βεγγάλης, αί έριδας μεταξύ αυτής και του

έλέφαντος προστατεύοντος τάς αγέλας ή τά τέκνα ή τους θεράποντας του κυρίου, είναι καθημερινά.

Αί τίγρεις του είδους τουτου είναι τόσον άγριαι, ώστε πάντοτε δέχονται τόν άγώνα, αν και πάντοτε καταθραύονται ύπό τους πόδας του τρομερου αυτών αντιπάλου.

"Οσον άμείλικτος είναι ό έλέφας προς τήν τίγριν, τήν άρκτον, ή τόν ρινόκερον τά όποια ούδέποτε συγχωρεί, τοσοϋτον είναι γλυκός και αγαθός προς τά άθλαθη ζώα. Είναι άδύνατον να κατορθώση τις τόν έλέφαντα να πατήση έντομον, όσσην και αν έχη επ' αυτόν έξουσίαν.

"Ολοι γνωρίζουσι τά μικρά εκείνα έντομα, τά όποια όνομάζονται «bêtes à bon Dieu»· τό αυτό είδος έντόμων ύπάρχει και έν Ινδία, άλλά μείζον κατά τό μέγεθος.

Πολλάκις χάριν δοκιμής είδον να λαμβάνωσιν έν τών έντόμων τουτων και να θέτωσιν αυτό επί όμαλου έδάφους π. χ. επί τών πλακών αύλης και να διατάσσωσι τόν έλέφαντα να πατήση αυτό διά του ποδός. Ούτε ό όδηγός, ούτε ό κύριος του έλέφαντος ήδυνήθησαν ποτε να τόν έμποδίσωσι να έγείρη τόν πόδα ύπερ τό έντομον ούχι όπως βλάβη, άλλ' όπως προσυλάξη αυτό. "Εάν τούναντιον παραγγείλως τόν έλέφαντα να σοι φέρη τό έντομον λαμβάνει αυτό λεπτότατα διά τής άκρας τής προβοσκίδας και σοι έγχειρίζει, χωρίς να θίξη καν αυτό του τάς πτέρυγας.

I. E.

ΕΟΡΤΑΙ ΕΝ ΝΑΝΣΥ

"Η εύγνωμονούσα Γαλλία έτέλεσεν έσχάτως έν Νανσύ συγκινητικήν έορτήν, τήν άποκαλύψιν του άνδριάντος του κλεινου Θιέρσου. "Εκ Παρισίων και έκ τών επαρχιών έπέρρευσαν ύπουργοί, γεροισιασταί, βουλευταί, δημοσιογράφοι και πολλαί χιλιάδες λαου· ή έορτή αύτη άπεδείχθη εθνική επίδειξις ύπερ τής συντηρητικής δημοκρατίας, διέψευσε δέ τάς έλπίδας τών μοναρχικών, οίτινες προσέπον ότι οί δημοκρατικοί θα έξώκελλον εις επιδείξεις εναντίον τής Γερμανίας. "Εκ τών έν ταίς γαλλικαίς εφημερίσι δημοσιευθεισών διεξοδικών περιγραφών έραυζόμεθα τά έπόμενα: "Η έορτή αύτη ήρξατο τη 2 Αυγούστου (ε. ν.) και έληξε τη 4 του αυτού μηνός. "Η κυρία Θιέρσου έγέμετο δεκτή έν Νανσύ μετά βασιλικών αυτόχρημα τιμών.

Τη πρωία τής 2 Αυγούστου έγέμετο γεωπονική εκθεσις, μετά μεσημβρίαν δέ, έν τη μεγάλη αίθουση του ίπποδρόμου, άνέγνωσεν ό σοφός καθηγητής κ. Bichat επιστημονικήν διατριβήν του περι του ποταμου Μοζελα και τής διευθύνσεως τών υδάτων αυτού. Κατά τόν αυτόν χρόνον έξετελέσθησεν έν τω μεγάλω παραδείσω γυμναστικοί άγώνες εις έν έλαθον μέρος πολλά μέλη τών διαφόρων έν Γαλλία γυμναστικών έται-

ριών. Τήν έσπέραν ή πόλις ήτο κατάφωτος.

"Η 3 Αυγούστου ήτο ώρισμένη εις τήν άποκαλύψιν του άνδριάντος. "Από πρωίας διενεμήθησεν έλέη προς τους πτωχούς τής πόλεως. Τήν 9 ώραν π. μ. ό δήμαρχος τής Νανσύ προέφερε τόν οϊνον τής τιμής προς τους γυμναστας. Τήν 1 μ. μ. ώραν, έν τη «Πλατεία Στανισλάου» έγέμετο ή άποκαλύψις του άνδριάντος. "Ο κ. Νομπλώ άρχατος βουλευτής τής Μοζέλης έν τη εθνική συνελεύσει του 1871 και πρόεδρος τής επί τής ανεγέρσεως του άνδριάντος επιτροπής, παραδέδει τη πόλει τόν άνδριάντα άπαγγελίας κατάλληλον λόγον. "Ακολουθως ώμίλησεν ό πρόεδρος τής Γερουσίας κ. Μαρτελ και ό ύπουργός τών έσωτερικών κ. Λεπερ ως αντιπρόσωπος τής κυβερνήσεως. Είτα ώμίλησεν ό δήμαρχος τής Νανσύ, μετά τό τέλος του λόγου του όποιου τό περιάλυμμα του άνδριάντος κατέπεσεν έν τω μέσω ένθουσιωδών έπευφημιών, πλείστοι δέ στέφανοι κατετέθησαν επί τής βάσεως αυτού ύπό τών αντιπροσώπων διαφόρων πόλεων, εταιριών και σωματείων. "Ο στέφανος τής πόλεως του Μετς ήτο κεκαλυμμένος διά μαύρης σκέπης. Μετά ταύτα έλαβε τόν λόγον ό κ. Ιούλιος Σίμων, όστις εξέφρασε και τάς εύχαριστήσεις τής κυρίας Θιέρσου, προς τήν πόλιν Νανσύ διά τήν άνεγερσιν του άνδριάντος. "Επί τέλους ό κ. Λεγκουβέ άνέγνω, μετά τής χαρακτηριζούσης αυτόν τέχνης τής άπαγγελίας, ωραιον ποιήμα. Μετά τήν τελετήν ταύτην διενεμήθησεν βραβεία εις τους άριστεύσαντας γυμναστας, τήν δέ 6 έσπερινήν ώραν έδόθη μέγα συμπόσιον έν τω δημαρχείω τής πόλεως, και έφωταγωγήθη ή πόλις.

Τήν 4 Αυγούστου έτελέσθησαν ίππικοί άγώνες.

"Εκ του λόγου του κ. Ιουλιου Σίμωνος άποσπόμεν τά ακόλουθα.

"Ο Θιέρσος ύπήρξε διά παντός εύσταθής ύπέρμαχος τών αναγκαίων έλευθεριών. "Οτε είδε προσβαλλομένας τάς πεποιθήσεις του, παρητήσατο τήν δημοτικότητα και άντέστη προς τήν ίδιον αυτού κόμμα. Μέγαν άπέδειξεν αυτόν ή εύστάθεια προς τάς γενναίας και έλλόγους πεποιθήσεις του. "Εσπούδασε να προλάβη τόν πόλεμον. "Επί δέ του πολέμου έμόχησεν ύπερ τής Γαλλίας παρά τη Εύρώπη. "Αναβās επί τήν αρχήν, έδέησε να ύποστή τρεις άγώνας δεινούς, κατά του Δήμου, κατά τών πολεμιών, κατά τής εθνικής συνελεύσεως. . . . "Αλλά και άποχωρήσας, ύπήρξεν ό αρχηγός και ή έλπίς ήμών. Προσέφητευσεν τόν θρίαμβον τής τρίτης δημοκρατίας. Τάς προφητείας του έδικαίωσαν ό Θεός, ή καθολική ψηφοφορία και ή σύνεσις τής Βουλής. Ναι· ή σωθείσα Γαλλία κατέχει διά παντός τήν καθολικήν ψηφοφορίαν, δημοκρατικήν κυβέρνησιν και τήν έλευθερίαν του διανοείσθαι, διδάσκειν και γράφειν. "Η δημοκρατία προέκυψεν έξ

ἀγωνος, ἐν ᾧ πρόκειται νὰ νικηθῶσιν οἱ ἐχθροὶ καὶ νὰ ἐγκαινισθῇ περίοδος ἐξουσίας, ἐν ἣ θὰ πραυνθῶσι καὶ αὐτοὶ καὶ προσελκυσθῶσιν. Ἡ ἐπανάστασις τοῦ 1789 εὔρε τὸν τελικὸν αὐτῆς τύπον, τὴν συντηρητικὴν καὶ φιλελεύθερον δημοκρατίαν, οἷον ἠθέλησε καὶ ἐδημιούργησεν ὁ Θιέρσος. Ὁ δὲ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργῶν Λεπέρ εἶπεν, ὅτι προσήλθεν ἡ κυβερνήσις, ὅπως τιμῆσῃ τὸν ἐνδοξὸν ἀπελευθερωτὴν τοῦ πατρῴου ἐδάφους. Ἀνέμνησε τὰς ἀμυθῆτους δυσχερείας, πρὸς ἃς ἐδέσσε νὰ παλαίσῃ, ὅποτε ἤμαζεν ὁ ἐμφύλιος πόλεμος, ἦσαν ἐξηντλημένοι οἱ δημόσιοι πόροι, ἐβαρύνοντο οἱ πολῖται δι' εἰσφορῶν πολεμικῶν, κατεῖχοντο ὑπὸ ξένων τὰ φρούρια, ἀπήγετο εἰς αἰχμαλωσίαν ὁ στρατός, ἐδιχονόει δὲ ἡ ἐθνικὴ συνέλευσις. Ὁ Θιέρσος ἐπέβαλε πᾶσι θάρρος· ἀνέπτυξε τοὺς πόρους μετὰ θαυμαστῆς δραστηριότητος· ἐπαγίωσε τὴν κυβερνήσιν τοῦ τόπου διὰ τοῦ τόπου, ἦν ἐπίστευσαν ὅτι εὔρην ἐπὶ τῆ συνταγματικῆ καὶ κοινοβουλευτικῆ μοναρχίᾳ, κατὰ τὸ πρότυπον τῆς Ἀγγλίας, παρὰ πᾶσαν τὴν διαφορὰν τῶν πολιτικῶν καὶ κοινωνικῶν ἐθίμων τῶν δύο χωρῶν, ἦτις καθίστα ἀδύνατον οἰκονομῆσαι ἀφομοίωσιν. Ἐπιδὼν τὴν πτώσιν δικτῶ κυβερνήσεων, ἦλθεν εἰς ἐπίγνωσιν, ὅτι μόνον δυνατὸν εἶδος κυβερνήσεως ἐν Γαλλίᾳ εἶναι ἡ τὴν ἐπανάστασιν καταπαύουσα δημοκρατία. Ὁ δὲ κ. Λεγκουβέ εἶπε:

«Τρεῖς ἄνδρες κατὰ τὸν αἰῶνα τοῦτον, διὰ τῆς ἰσχύος τοῦ πνεύματός των ἀνεκαίνισαν τὰς τύχας τῆς ἰδίας πατρίδος· ὁ Καβούρ, ὁ Θιέρσος καὶ ὁ Βισμαρκ.»

Λέγεται, ὅτι ὁ Γαμβέτας προσκληθεὶς νὰ ἀμιλήσῃ ἐπίσης, εἶπεν· «Ἡ Νανσύ κεῖται ἐγγύτατα τῶν συνόρων. Χωρὶς νὰ τὸ θέλω, θὰ διαφύγῃ ἐκ τῶν χειλέων μου ὑπαινιγμὸς τις περὶ τῆς Ἀλσατίας καὶ τῆς Λωρραίνης. Προτιμῶ νὰ σιωπήσω.»

Ὁ ἀνεγεροθεὶς ἀνδριάς, ἐκ μαρμαρόου, εἶνε ἔργον τοῦ ἀνδριαντοποιῦ κ. Γκιλπερ, νικῆσαντος ἐν διαγωνισμῷ μεταξὺ ἑβδομηκοντα πέντε διαγωνισθέντων καλλιτεχνῶν. **M

ΜΟΥΣΙΚΟΝ ΤΕΡΑΣ.

Κατ' αὐτὰς ἀφικνεῖται ἐξ Ἀμερικῆς εἰς Εὐρώπην νέον μουσικὸν τέρας, μίς Τερεζίτα Πάτσορθ ὀνομαζόμενον. Εἶνε δὲ αὕτη νεανὶς αὐτῆ μόνῃ δυναμένη νὰ ἐκτελῇ τετραψῆδιον ὅλην διὰ τεσσάρων ὀργάνων. Δεινὸν τὸ ἀκουσμα, ἀλλ' ἀληθινόν. Ἡ φύσις εὐνόησασα ἐξαίρετως τὴν μίς Τερεζίταν, ἐπρόοικισεν αὐτὴν διὰ τοιῶν ζευγῶν χειρῶν καὶ δύο ζευγῶν ποδῶν, ἐν ἄλλοις λόγοις ἐπλασεν αὐτὴν τέρας ἐξάχειρον καὶ τετράπου, ἀλλὰ μοισικώτατον ὅμως. Καὶ διὰ δύο μὲν τῶν ἐξ χειρῶν αὐτῆς ἐκτελεῖ τὸ μέρος τοῦ κλειδοκυμβαλλοῦ, διὰ δύο δὲ ἑτέρων τὸ τοῦ τετραχάρδου. Αἱ ὑπολείπόμεναι δύο χεῖρες εἶνε ὀπισθεν κατὰ

τὴν βᾶσιν καὶ δι' αὐτῶν παίζει βαρὺ τετράχαρδον (alto) καὶ διὰ τῶν τεσσάρων ποδῶν βαρυβάριτον (violoncelle). Ὡστε βλέπετε ὅτι εὐλόγως δύναται νὰ ὀνομασθῇ γυναικορρήστρα.

Κυρία Σ *

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΙΑ'

ΤΗ ΚΥΡΙΑ Σ.—ΕΙΣ ΑΓΚΕΡΝΗΝ. (14 Ἐπιστολῆς).

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 8 Ἀυγούστου 1870.

Τίποτε σχεδὸν ἄξιον λόγου δὲν ἔχω νὰ σοῦ ἀναγγείλω ἐξ Ἀθηνῶν αὐτὴν τὴν ἐβδομάδα, καὶ ἐντρέπομαι τῇ ἀληθείᾳ, ὅχι ἐννοεῖται εἰς λογαριασμὸν μου, ἀλλ' εἰς λογαριασμὸν τῆς ἐλληνικῆς μεγαλοπόλεως διὰ τὴν νεολογικὴν αὐτῆς πτωχείαν. Καὶ ὅμως αἱ Ἀθῆναι, ὡς καὶ ἄλλοτε σοῦ ἔγραφα, μεγαλύνονται ὀλιγόν, μεγαλύνονται καὶ αὐξάνουσι, τὸ δὲ μέτρον τοῦ σημερινοῦ των μεγαλείου σοὶ παρέχει αὐτὸ καὶ μόνον τὸ γεγονός, ὅτι ἡ πρωτεύουσα τοῦ ἐλληνικοῦ βασιλείου θὰ ἐκλέξῃ ἐφέτος, κατὰ τὰς προσεχεῖς βουλευτικὰς ἐκλογὰς, ὅχι πλέον ἐξ, ὡς μέχρι τοῦδε, ἀλλὰ δικτῶ ἀντιπροσώπου. Δὲν δύνασαι, πιστεύω, νὰ μοῦ ἀρνήθῃς, ὅτι τοῦτο εἶνε πρόοδος, πρόοδος ἀληθινὴ καὶ ἀδιαφιλονεικητός, τὴν ὁποίαν οὐδ' αὐτοὶ τῆς Ἑλλάδος οἱ ἐχθροὶ δύνανται ν' ἀρνήθωσιν. Ἦμπορεῖ τις ἴσως, ἂν ἦνε μάλιστα φύσει δίκαιος ἄνθρωπος, φιλόσοφος, μεμφίμοιρος καὶ ἀπαισιόδοξος, νὰ μὴ παραδέχεται ὡς ἐκφανῆ μαρτύρια τῆς ἀναπτύξεως καὶ προόδου τῶν Ἀθηνῶν, κατὰ τὴν τελευταίαν ἀπὸ τοῦ 1870 δεκαετίαν, τὸν ἐγκληματισμὸν τοῦ γαλλικοῦ θεάτρου παρ' ἡμῖν, τὴν εἰσαγωγὴν τῶν raouits, καὶ τῶν ἀθῶν questions, τὰς μονομαχίας χάριν ἐνὸς μανδύλου μίξ γαλλίδος ἠθοποιῦ, τοὺς bals costumés, τὴν Lilly καὶ ἄλλα πολλά, πειστικώτατα ἐν τούτοις τεκμήρια, μαρτυροῦντα ὅτι αἱ Ἀθῆναι δὲν δύνανται νὰ κοιμηθῶσιν ἀπὸ τὴν ζηλοτυπίαν των, ἀκούουσαι ὅτι οἱ Παριῖοι ὀνομάζονται ἐνίοτε nouvelle Athènes, καὶ προσπαθοῦσι νὰ γείνωσι Παριῖοι διὰ νὰ ἦνε ἄξια τοῦ ὀνόματός των. Ὅλ' αὐτὰ φιλονεικῶσιν ἴσως καὶ δύνανται νὰ φιλονεικῶσιν. Δύναται τις ἴσως μάλιστα καὶ νὰ ἰσχυρισθῇ, ὅτι αἱ Ἀθῆναι ἀπέχουσι ἐτι πολὺ τῶν Παριῖων, διότι ποῦ combles ἀκόμη, καὶ . . . πολλά ἄλλα πράγματα. Τίς ὅμως, σὲ παρακαλῶ, θὰ διαμφοισθητῆσθ, ὅτι δὲν προώδευσε καὶ δὲν ἀνεπτύχθη καταπληκτικῶς πόλις, ἦτις μετὰ ἓνα περίπου μῆνα θὰ ἔχῃ δικτῶ ἐκλεκτοῦς—δηλ. βουλευτάς—ἐκ τριάκοντα περίπου κλητῶν—ἦτοι ὑποψηφίων, ἐνῶ εἶχε τέσσαρας μόνον κατὰ τὰ 1860, πέντε κατὰ τὰ 1865 καὶ ἐξ κατὰ τὰ 1871; Φαντάσου ἐπὶ στιγμὴν, ὅτι μετὰ ἓνα αἶωνα, ἂν τὰ πράγματα, θεοῦ εὐδοκούντος, βαίνωσιν ὡς βαίνουσι, καὶ αἱ Ἀθῆναι μας προσδέωσιν ὡς προ-

αδεύωσιν, θὰ ἔχωσι τῶν ἐγγόνων μας οἱ ἐγγονοὶ τριάκοντα τοῦλάχιστον βουλευτάς! Δὲν ζηλεύεις τὴν δόξαν των; καὶ δὲν λυπεῖσαι καὶ σὺ φοβερὰ, ὡς ἐγὼ λυποῦμαι ἐνίοτε, ὅτι ἐγεννήθη ἐκατὸν ἔτη πρωϊμώτερα παρ' ὅ,τι ἔπρεπε; Φαντάσου τριάκοντα ἀντιπροσώπους, μεριμνώντας ἡμέραν καὶ νύκτα περὶ τῆς εὐημερίας καὶ προόδου τῆς κλεινῆς πόλεως, ὠχρούς ἐκ τῶν πατριωτικῶν των ἀγγυπιῶν καὶ ἰσχυρὸς ἐκ τῆς ἀπὸ τοῦ θήματος ρητορείας των, μὴ τρώγοντας, μὴ πίνοντας, μηδὲ κοιμωμένους χάριν τοῦ κοινοῦ καλοῦ, καὶ εἶπέ μου, σὲ παρακαλῶ, ἂν μετὰ ἐκατὸν ἔτη δὲν θὰ δικαιωθῶνται νὰ λέγωσιν οἱ ἀπόγονοί μας, παρωδῶντες τὸ μασσαλιωτικὸν λόγιον: si Paris avait trente députés serait une petite Athènes. Μὴ ἀμφιβάλλῃς δὲ περὶ τούτου. Αἱ Ἀθῆναι ἔχουσι μέλλον, καὶ εὐδαίμονες ἐκεῖνοι δι' οὓς τὸ μέλλον αὐτὸ θὰ ἦνε παρὸν. Σήμερον ὅμως, μῆλον τὸ σχετικὸν των μεγαλείου καὶ τοὺς προσεχεῖς δικτῶ των βουλευτάς, εἶνε δι' ἐμὲ Σαχάρα αὐχμηρὰ, ὅθεν δὲν εὐρίσκω νὰ συλλέξω πρὸς ψυχαγωγίαν σου οὐδὲ τὸ ἐλάχιστον εἰδησεῖδιον. Ἄν σοῦ ἔγραφα πολιτικὰς ἀνταποκρίσεις, καὶ ἡγάπας καὶ σὺ τὰ πολιτικὰ, ὡς τὰ τρελλαίνεσαι μία μας φίλη, θὰ εἶχα πολλά πράγματα νὰ σοῦ γράψω, ὅχι τὸσα ἀπὸ τῆς ὑποθέσεως, καὶ πολὺ διασκεδαστικώτερα παρ' ὅ,τι φαντάζεσαι. Ἦρκει μόνον νὰ σοῦ περιγράψω τὴν ἐκλογικὴν ἐκστρατείαν τῶν ὑποψηφίων μας βουλευτῶν, τὰ γλυκερὰ των μειδιάματα, τὰς μελισταγεῖς των θωπείας, καὶ τὰς χονδράς των ὑποσχέσεις, αἵτινες κατὰ τοῦτο καὶ μόνον διαφέρουσιν ἀπὸ τὰς ὑποσχέσεις τῶν ἐκλογέων, ὅτι εἶνε κάπως μεγαλειότεραι κατὰ τὸ περιεχόν καὶ κενότεραι ἐπομένως κατὰ τὸ περιεχόμενον. Ἦρκει νὰ σοῦ ἐκθέσω ἐν συνόψει τὰ περὶ ἐκλογικῶν συνδυασμῶν μυστικὰ διαβούλια τῶν ἐπαρχιακῶν ὑποψηφίων, ἅτινα ἐν τούτοις γίνονται ἐν Ἀθήναις χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ ἀνάγκη νὰ ἐρωτηθῶσι κάπως καὶ οἱ μέλλοντες ψηφοφόροι, ὅτινες κατατίθενται ἀπλῶς εἰς τὴν μέλλουσαν ἐκλογικὴν ἐταιρίαν, ὡς κατατίθενται εἰς κερδοσκοπικὸν τινα ἐμπορικὸν συνεταγισμὸν 100 δέματα βακαλάου, 200 βαρέλια σακχάρου καὶ πενήκοντα κάσσαι πετρελαίου. Ἦρκει τέλος νὰ κάμω μαζὺ σου μικρὸν τινα περιπατόν εἰς τὴν ἀγορὰν καὶ τὰς ὁδοὺς τῶν Ἀθηνῶν, καὶ νὰ διασκεδάσωμεν ὁμοῦ, θεωροῦσαι ἀδιακρίτως εἰς τὰ βάθη τῶν ὑπογειῶν οἰνοπωλείων, ὅπου θὰ ἐδύλομεν τὸν μελανὸν ἐπενδύτην προστριβόμενον οἰκείως εἰς τὴν λιπαρὰν ἐφροστίδα τοῦ χωρικοῦ, τὸ στίλβον ὑπόδημα πατούμενον ἐν φιλικῇ διαχύσει ὑπὸ τοῦ λασπομένου τζαρουχίου, καὶ τοὺς γλαφρούς δακτύλους κομποῦ τινὸς ὑποψηφιδίου θωπεύοντος τὸν πιναρὸν τράχηλον οἰνοβαροῦς ἐκλογέως. Ἀλλ' αὐτὰ, ὡς προείπον, εἶνε πολιτικὰ·

καὶ ἡξεύρω ὅτι δὲν τὰ νοστιμύεσαι. Ἄν τοῦλάχιστον ἐνοστιμύεσαι τὰ διασκεδαστικὰ μὲν, ἀλλὰ κάπως κακολόγα ἀνέκδοτα, ἅτινα τσακίς φητῶς μοῦ ἀπηγόρευσας, θὰ σοῦ διηγοῦμαι πολλά περιεργὰ τῆς ἐβδομάδος ταύτης σκάνδαλα. Ἀλλὰ σὺ λέγεις: Οὐαὶ ὅχι μόνον δι' οὐ ἀλλὰ καὶ εἰς ὃν τὸ σκάνδαλον ἐρρεται, καὶ πτύεις εἰς τὸν κόλπον σου πάντοτε καὶ σταυροκοπεῖσαι πρὸς τὴν κακολογίαν.

Ἄνατρέγω λοιπὸν εἰς τὰ παλαιὰ, καταβαίνομαζὺ σου εἰς τὸ Φάληρον, εἰς τὸ μέγα καὶ πολὺ Φάληρον, τὸ ὅποιον κατήντησε σήμερον ἀπαραίτητος πλέον ἀνάγκη εἰς διασκεδασίαν τοῦ καλοῦ κόσμου τῶν Ἀθηνῶν, καὶ σὲ ὀδηγῶ εἰς μίαν τῶν πρώτων παραστάσεων τῶν Cloches de Corneville. Τὸ κωμικὸν αὐτὸ μελόδραμα τὸ ὅποιον ὑπῆρξε πέρυσι, κατὰ τὴν Παγκόσμιον ἐκθεσιν τῶν Παριῖων, ἐν τῶν μεγίστων θελήτρων τοῦ παντοδαποῦ ἐκείνου πληθυσμοῦ, ὅστις συρρέει εἰς τὴν νέαν Βαβυλῶνα, ἐνα δαπανήσῃ τερονότερον τὰ ἀποταμιεύματά του, ἐδόθη κατ' ἀνάγκην ἐφέτος καὶ ἀπὸ τοῦ φαληρικοῦ θεάτρου, ὡς ἐπεκράτησε νὰ ὀνομάζεται τὸ ἐπὶ τῶν ἄμμων τοῦ Φαλήρου ἐστημένον ξύλινον παράπηγμα. Λέγω κατ' ἀνάγκην, διότι ἐννοεῖς πολὺ καλά, ὅτι δὲν ἦτο δυνατόν νὰ μὴ χειροκροτήσωσιν αἱ Ἀθῆναι πρᾶγμα τὸ ὅποιον ἐχειροκρότησαν οἱ Παριῖοι. Ἐχειροκρότησε λοιπὸν καὶ ἐπεδοκίμασεν ἐνθουσιωδῶς τὸ ἀθηναϊκὸν κοινὸν τὸ χαριέστατον αὐτὸ, ὡς ὀνομάσθη, μελόδραμα, καὶ τὸ ἐχειροκρότησε μάλιστα ὅπως οὐδ' εἰς τοὺς Παριῖους αὐτοὺς ἐχειροκροτήθη. Οἱ σκαιὸι παριῖοι, ὡς τοῦλάχιστον ἐνθυμοῦμαι, οὐδέποτε κατώρθωσαν νὰ ἐννοήσωσι καὶ ἐκτιμῆσωσι τὴν κομψὴν ἐκείνην χάριν, μεθ' ἧς ἀνατρέπει τὴν τράπεζάν του ὁ εἰς τῶν τριῶν γραφῶν ἐν ἀρχῇ τῆς τρίτης πράξεως, καὶ συνανατρέπεται μετ' αὐτῆς κυλιόμενος ἐπὶ τῆς σκηνῆς. Ἦμ ἴς ὅμως ἐξετιμῶμεν εἰς τὸ Φάληρον καὶ τὴν δραματικὴν τοῦ γεγονότος τούτου σπουδαιότητα, καὶ τὴν βυθμικὴν αὐτοῦ χάριν καὶ τὴν νοήμονά του ἐκτέλεσιν. Διὰ τοῦτο καὶ τὸ ἐχειροκροτήσαμεν, καὶ τὴν ἐπανάληψίν του ἐζητήσαμεν, καὶ ὁ ταλαίπωρος Frédéric ἠναγκάσθη νὰ πέσῃ ἐκ νέου καὶ νὰ κυλισθῇ ἐκ δευτέρου ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἐν μέσῳ ῥαγδαίων χειροκροτημάτων. Ὅτε ὅμως τὸ ἐνθουσιωδὸς κοινὸν ἐζήτησε καὶ τὴν ἐκ τρίτου ἐπανάληψιν τοῦ σκηνηκοῦ ἐκείνου ἐπεισοδίου, ὁ δυστυχὴς γραφεὺς εἶχε, φαίνεται, βαρυνθῆ τὴν κάπως κούραστικὴν αὐτὴν διὰ τὴν βᾶσιν του διασκεδασίαν, καὶ παρελθὼν εἰς τὸ προσκήνιον εἶπεν εὐσεβάστως εἰς τοὺς θαυμαστάς του: «Si ces messieurs n'en sont pas contents, je n'en suis pas non plus!» Τὸ κοινὸν τότε νύχαριστήθη καὶ ἡσύχασεν, ἀρκεσθὲν ἐκὼν ἄκον εἰς τὰ μουσικὰ τοῦ ἔργου θέληγητρα. Τὰ θέληγητρα αὐτὰ λέγονται πολλά καὶ ποικίλα παρὰ τοῦ κοινοῦ.

Τὸ κατ' ἐμέ, δὲν ἤξεύρω ἀληθῶς πῶς νὰ σοῦ παραστήσω τὴν ἐντύπωσιν, ἣν μοῦ ἐπροξέησε τὸ παράδοξον αὐτὸ μουσικὸν ἔργον. Δὲν ὀμιλῶ περὶ τοῦ εἶδους τῆς δραματικῆς μουσικῆς εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκει, διότι δὲν κατώρθωσα νὰ τὸ κατατάξω. Οὔτε σπουδαῖον μελόδραμα εἶνε, οὔτε εἰς τὴν ἰταλικὴν opera buffa ἀνήκει, οὔτε opera comique γαλλικὴ δύναται νὰ ὀνομασθῆ, οὔτε ὄφρεμπαχιάς εἶνε καθαρά. Εἶνε κάτι τι ἀμφίβιον καὶ hybride, ἑτερόκλιτον καὶ χιμαιροειδές. Εἶνε εἶδος τι μωσαϊκοῦ ἀλλοκότου, εὐάρεστον μὲν ἐν συνόλῳ ὡς ἐκ τῆς ποικιλίας τῶν χρωμάτων καὶ τῆς συμπλοκῆς τῶν ἀραβουργημάτων του, μὴ ἔχον ὅμως οἰονδήποτε σχέδιον, μήτε σκοπὸν, μήτε ἰδέαν, μήτε ἀναλογίαν, μήτε φωτοσκίασιν. Καὶ αὐτὸ τὸ μελωδικὸν του περιεχόμενον εἶνε ἀβυστάκη τις, ἡ ἰταλικὴ σαλάτα, κατὰ τὴν σημερινὴν μαγειρικὴν γλῶσσαν, ὅπου, ἀλλαγῆς μὲν ἀναγνωρίζεις πρόδηλον τὸν Κουρέα τῆς Σεβίλλης καὶ τοὺς Δραγόνους τοῦ Βιλλάρ καὶ τὴν Κόρην τῆς Ἀγγῶ, ἀλλαγῆς δὲ ἀπορεῖς πρὸς τὸ γινώσκον τοῦ μέλους καὶ δὲν κατορθώνεις ἐν τούτοις νὰ τὸ ἐνθυμηθῆς. Αἱ πλείστα τῶν μουσικῶν του φράσεων εἶναι ῥάκη γνωστῶν παλαιότερων μελωδιῶν, ἐπιδειξίως ὅμως συνεῤῥαμμένα εἰς τριβώνιον πολυχρωμον, ὅπερ θαμβοῖ τὴν ὄρασιν καὶ τὴν εὐχαριστεί ἐφ' ἱκανὰς στιγμάς. Ἡ ἐκτέλεσις του δὲν ὑπῆρξε κακὴ· πολλοὶ μάλιστα διατείνονται ὅτι ἦτο ἐξαιρέτος. Σημείωσαι ὅμως ὅτι εἰς τοὺς πολλοὺς τούτους κατατάσσονται οἱ οὐχὶ ὀλίγοι θαυμασταὶ τῶν ἐφετεριῶν μας ὑψιφώνων, οἱ πωληταὶ τῶν ἀνοδοσεμῶν, καὶ οἱ πτηνοπῶλαι, νομίζω, ἀκόμη, οἱ προμηθεύοντες τὰς περιστεράς, ὅσαι ῥίπτονται καθ' ἑσπέραν εἰς τὴν σκηνήν, ὡς τρυφεροὶ ἐρμηνητοῦ ἐνθουσιασμοῦ θεατῶν τινῶν.

ΣΟΦΙΑ

Γινώμαι καὶ σκέψεις ἠθικαὶ τοῦ δουκὸς

ΔΕ-ΛΑ-ΡΟΣΦΟΥΚΩ

[Μετάφρασις Γ. Ζωχιου.]

229.

Ἡ εὐεργεσία, ἣν ἔλαβέ τις, ἀναγκάζει αὐτὸν νὰ στέρῃ τὴν ἐκ τοῦ εὐεργετήσαντος ἀδικίαν.

230.

Οὐδὲν εἶναι τοσοῦτον μεταδοτὸν, ὅσον τὸ παράδειγμα. Διὰ τοῦτο καὶ τὰς ἀκρῶς ἀγαθὰς καὶ τὰς ἀκρῶς κακὰς τοῦ ἀνθρώπου πράξεις πάντοτε πράξεις ὅμοιαι διαδέχονται. Μιμούμεθα δὲ τὰς ἀγαθὰς πράξεις ἐκ ζήλου, τὰς δὲ κακὰς ἐκ φυσικῆς κακίας, ἣν ἡ μὲν αἰδῶς κατεῖχε δεσμίαν, τὸ δὲ κακὸν παράδειγμα ἀπληθεύρωσε.

231.

Μεγάλως μαινεται ὁ μόνος σωφρονῶν ἐν πόλει μαινομένη.

232.

Οἰανδήποτε καὶ ἂν ἐπινοήσωμεν τῶν θλίψεων

μας πρόφασιν, τὸ συμφέρον καὶ ἡ ματαιότης πολλάκις εἶναι αἱ πρωτεύουσαι αὐτῶν αἰτίαι.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ὁ ἀββᾶς Διστζ εἶνε οὐ μόνον μέγας μουσικός, ἀλλὰ καὶ ἀνὴρ εὐφροέστατος.

Τῷ ἐλεγόν ποτε περὶ τινος κυμβαλιστοῦ, ὁστις ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἔδιδε συναυλίαν πρὸς εὐεργετικὸν σκοπὸν, καθ' ἑκάστην ἐκόλλα προγράμματα καὶ τὸ ὄνομά του διελαλεῖτο πανταχοῦ. Περὶ τοῦ μουσικοῦ τούτου ἠρώτησέ τις τὸν Διστζ·

— Δέν με λέγετε, παρακαλῶ, ὁ μουσικὸς αὐτὸς τί πρᾶγμα εἶνε, ἀξίζει τίποτε;

— Ἐλεῆμων ἄνθρωπος εἶνε ὁ κυμβαλιστὴς αὐτός, ἀπεκρίθη ὁ Διστζ μειδιῶν. Ἐλεῆμων, καὶ περὶ αὐτοῦ δύναται τις νὰ εἴπῃ ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν ὅτι «δὲν γινώσκει ἡ δεξιὰ του τί ποιεῖ ἡ ἀριστερά του!»

Οἰνοβαρῆς γέρον ἀνέρχεται τὴν λεωφόρον Σταδίου κλονούμενος καὶ προσκόμενος εἰς πᾶν δένδρον.

Οἱ διαβάται γελῶντες σπεύδουσι πρὸς αὐτὸν καὶ τον περικυκλοῦσι.

«Ἀδέρφια! ἀναφωνεῖ ὁ γέρον μετὰ φωνῆς χαλαρᾶς καὶ καγγάζων. Ἀδέρφια! καλὰ ἔλεγε ἡ κεῖνος, πῶς τὸν λέν, ὁ σοφὸς ποῦ ἔλεγε πῶς ἡ γῆ γυρίζει.»

ΛΑΗΘΕΙΑΙ

* * * Ω! πόσον ἀδυσωπήτως, πόσον ψυχρῶς καὶ ἀσυμπαθῶς πρὸς πᾶν αἰσθημα τῆς καρδίας ἡμῶν, προβαίνει καὶ μᾶς συμπαρασύρει ὁ βροῦς τῶν καθ' ἡμέραν ἔργων καὶ χρεῶν. Ἀνάγκη νὰ φάγωμεν πάλιν, νὰ πῶμεν, νὰ κοιμηθῶμεν, καὶ νὰ ἐξυπνήσωμεν. Ἀνάγκη νὰ πωλήσωμεν πάλιν, ν' ἀγοράσωμεν, νὰ ἐρωτήσωμεν, ν' ἀποκριθῶμεν· νὰ ἐπιδιώξωμεν ἐν ἐνὶ λόγῳ μυρίας ματαίας σιὰς, αἵτινες οὐδὲν πλεον μᾶς ἐνδιαφέρουσιν. Ἡ ψυχρά, ἡ μηχανικὴ ἔξις τοῦ ζῆν μένει καὶ ἀφ' οὗ πᾶσα τῆς ζωῆς τέρψις ἐξέλιπε καὶ ἀπεσβέσθη. (Κα Στόου)

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Τὸ θέρος τοῦ 1879 θὰ μείνῃ ἐξάκουστον ἐν ταῖς μετεωρολογικαῖς χρονικοῖς τῆς Γερμανίας.

Καθ' ἃ ἀναγγέλλουσιν ἐκ Βυρσβούργου οἱ θερισταὶ ἐξέρχονται εἰς τοὺς ἀγρούς βαρὺν ἐνδεδυμένοι μανδύαν ἐνεκα τοῦ δρυμῆος ψύχους.

Ἐν δὲ Ροσελσάμ, Σαλιγενδσάτ, Φογελσβούργῳ οἱ χωρικοὶ ἠναψαν ἐν τῇ γωνίᾳ τοῦ ἀγροῦ τῶν πύρ, ἵνα θερμαίνωσι τὰ ὑπὸ τοῦ ψύχους ἀποναρκωθέντα μέλη των.

Εὐκαιρον νομιζομεν νὰ ἐκθέσωμεν ἐν συνόψει τοὺς τρόπους δι' ὧν διάφοροι πόλεις ἀπλλάσσονται τῶν ἀδεσπότην καὶ πλανωμένων κυνῶν, οἵτινες τὴν ὥραν ταύτην τοῦ ἔτους δύ-

νανται μεγίστου κινδύνου αἵτιοι νὰ γείνωσιν εἰς τοὺς ἀνθρώπους.

Ἐν Μασσαλία ὁ ἐπιτετραμμένος τὴν σύλληψιν τῶν κυνῶν ἔχει βρόχον, ὃν ῥίπτων περὶ τὸν τράχηλον τοῦ ζῴου συλλαμβάνει αὐτὸ καὶ δι' ἐπίτηδες ἀμαξίου τὸ μεταφέρει εἰς ὀρισμένον τόπον, ἔνθα ἀπαγχονίζεται ἐὰν μὴ ἀναζητηθῆ ὑπὸ τοῦ κυρίου του ἐντὸς ὀρισμένης προθεσμίας.

Ἐν Λυῶν διασκορπίζουσι ἐν ταῖς ὁδοῖς δηλητήριον, ἐν Παρισίοις τοὺς ἀπαγχονίζουσι, ἐν Βρυξέλλαις ταυτοχρόνως τοὺς ἀπαγχονίζουσι καὶ τοὺς ἀποτελειώνουσι διὰ ῥοπάλου· διὰ τοῦ τρόπου δὲ τούτου λέγουσιν, ὅτι τὸ ζῴον ἐντὸς ἐνὸς δευτερολέπτου ἐκπνέει χωρὶς νὰ βασανίζηται.

Ἐν Ἀμστελδάμῳ δηλητηριάζονται ὑπὸ τῆς ἀστυνομίας διὰ καταποτίαν.

Ἐν Βερολίῳ ἀφ' οὗ τοὺς συλλάβωσι, πλήττουσιν αὐτοὺς διὰ μικροῦ ῥοπάλου κατὰ τὸ ἄνω μέρος τῆς ῥινὸς καὶ τὸ ζῴον παραχρῆμα ζαλίζεται καὶ συγχρόνως ἀποθνήσκει.

Ἐν Λονδίῳ μεταχειρίζονται τὸ πρῶσιον ὄξύ. Ἐν Μαδρίτῃ σκορπίζουσι ἀνὰ τὰς ὁδοὺς τεμάχια κρέατος περιέχοντα στρυγνίνην.

Ἐν νέα Ἰόρκῃ ἀφ' οὗ τοὺς δώσωσι νὰ φάγωσι καλῶς τοὺς εἰσάγουσι ἀνὰ 150—200 ἐντὸς κλωθῶν σιδηροῦ καὶ τοὺς πνίγουσι θυθίζοντες τὸν κλωθὸν ἐν τῷ ποταμῷ.

Ἐν Ἰταλίᾳ, Νεαπόλει καὶ Φλωρεντίᾳ κλείουσι τοὺς κύνας ἐν δωματίοις μετὰ ἀνημμένων ἀνθράκων καὶ τοὺς φονεύουσι διὰ τῆς ἀσφυξίας. Ὁ τρόπος οὗτος, ὁ διὰ τῆς ἀσφυξίας καὶ ὁ διὰ τοῦ πνιγμοῦ εἶνε, λέγουσιν, ὁ ἐλάχιστος πάντων ὀδυνηρός.

Ἐν Ἀθήναις μέχρι πρό τινων ἐτῶν ἦτο ἐν χρήσει ὁ ἐν μέσαις ταῖς ὁδοῖς φόνος τῶν κυνῶν διὰ τοῦ ῥοπάλου ἔχοντος κατὰ τὸ χονδρὸν ἄκρον αὐτοῦ ἦλους αἰχμηροῦς· ἦτο δὲ ἀποτρόπαιον τὸ νὰ βλέπῃ τις τὰ ἔχνη τὰ αἵματῆρά τῆς διαβάσεως τοῦ δριμίου καὶ τοὺς φονευθέντας κύνας ἐν τῷ ἀκολουθοῦντι κάρρῳ εἰς τὸ ἐρρίπτοντο ἀναπνέοντες ἔτι. Ἀλλ' οὐχὶ σπανίως συνερχόμενοι ἐκ τῆς ζάλῆς τῶν ἐπήδων ἐξω τοῦ κάρρου, πρὸς χαρὰν τῶν ἀκολουθούντων παιδαρίων καὶ θλιψὶν τοῦ μπόγια, ὅστις ἐζημιούτο οὕτω δραχμὴν μίαν καθ' ἑκάστον ἀναζώντα καὶ δραπετεύοντα κύνα. Ἦτο δὲ τὸ πρᾶγμα καὶ λίαν κινδυνῶδες, διότι πολλάκις οἱ τραυματιζόμενοι κύνες ἀμυνόμενοι ὄρωμεν κατὰ τοῦ δημίου τῶν ἀπειλοῦντες νὰ τὸν κατασπαράξωσι. Συχνὰ δὲ ἦσαν καὶ αἱ ἀνὰ τὰς ὁδοὺς ἐριδες τῶν ἐχόντων κύνας κατὰ τῶν κλητῆρων καὶ τοῦ δημίου, ὅστις ἀνεξαιρέτως ἐφόρευε καὶ τοὺς ἀδεσπότης κύνας καὶ τοὺς ἔχοντας κύριον, εἰ καὶ οὗτοι διεκρίνοντο ἐκ τοῦ κλοιοῦ ὃν ἔφερον περὶ τὸν λαϊμόν. Ἀλλ' ἀπὸ τινῶν, ὡς εἶπομεν, ἐτῶν ἐξέλιπε τὸ βάρβαρον τοῦτο μέσον καὶ ἀντ' αὐτοῦ

εἶνε σήμερον ἐν χρήσει ἡ διὰ δικτύου σύλληψις. Ἀλλὰ δὴ ὁ—οὐχὶ πλέον δήμιος ἀλλὰ—θηρευτῆς ἐξέρχεται ἔχων ἐπ' ὤμου τὴν πόρην καὶ ῥίπτων αὐτὴν συλλαμβάνει τὸν κύνα καὶ τὸν εἰσάγει ἐντὸς ἀμαξίου πανταχόθεν περιπεφραγμένου ἔχοντος δὲ ὅπως δι' ὧν δύναται οἱ αἰχμημάτων νὰ βλέπωσι πρὸς τὰ ἐξω καὶ διασκεδάξωσι τὴν ἀθυμίαν των. Ἀφ' οὗ δὲ τὸ ἀμαξίον πληρωθῆ, ὀδηγεῖται εἰς τὴν ἀστυνομίαν ἐνθα οἱ κύνες κρατοῦνται ἐν περιωρισμένῃ αὐλῇ καὶ πᾶς ὁ ἀπολέσας τὸν κύνα του δύναται ἐρχόμενος εἰς τὴν ἀστυνομίαν νὰ λάβῃ αὐτὸν καταβάλλων δραχμὴν διὰ τὴν δαπάνην τῆς συντηρήσεως καὶ ἐπιτηρήσεως τοῦ ζῴου του. Ὅσοι δὲ κύνες δὲν ζητηθῶσιν ἐν ὀρισμένῳ διαστήματι ἡμερῶν τινῶν φονεύονται ἰδιαιτέρως.

Ἐν τῇ βιενναίᾳ Ἀκαδημία τῶν τεχνῶν, γράφει ἡ Κλειώ, ὑπάρχει ἐκτεθειμένη πρότυπος σκιαγραφικὴ εἰκὼν Τιτανομαχίας, ἣν, κατ' ἐντολὴν τοῦ ἀοιδίμου Σίμωνος Σίνα, ἐφιλοτέχνησεν ὁ περιφανὴς ζωγράφος Γρεϊπεγκέρλ. Ἡ κολοσσιαία εἰκὼν, ἡ μετὰ πολλῶν ἄλλων ἐκ τοῦ κύκλου τοῦ Προμηθεῶς μέλλουσα νὰ τοιχοκολληθῆ ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς ἐν Ἀθήναις Συναίης Ἀκαδημίας, εἶνε ἀληθῆς ἀριστούργημα τῆς αὐστριακῆς καλλιτεχνίας. Ἐν τῇ ὑπερτάτῃ ἀκρᾷ ἴσταται ὁ παντοδύναμος Ζεὺς ἐπὶ θεορίππου, ἀγομένου ὑπὸ τοῦ Προμηθεῶς· ὁπισθεν δὲ οἱ συμμαχοῦντες αὐτῷ ὀλύμπιοι θεοὶ. Οἱ Τιτᾶνες δεξιόθεν καὶ ἀριστερόθεν ἐξακοντίζουσι δεξιόθεν καὶ ἀριστερόθεν πέτρας καὶ σωρεύουσι ἐπ' ἀλλήλων τὰ ὄρη· κεραυνοβολοῦμενοι δὲ καταταρταροῦνται ἐκπεπληγμένοι καὶ τρέμοντες, ὑποδέχονται δὲ αὐτοὺς ἐν τῇ ἀβύσσῳ οἱ ἐκατόγχερες. Ἡ Ἐστία, ἡ Δημήτηρ καὶ ἄλλαι θεαίναί περιφροῦσι ἐκλείπουσι τελευταῖαι τὴν γῆν καὶ ζητοῦσι καταφύγιον παρὰ τῷ Διί, οὗ τινος τὴν ἀδελφὴν καὶ ἄλοχον Ἦραν εἶχον ἤδη ἀρπάσει οἱ Τιτᾶνες. Κάτωθεν τῆς εἰκόνος τὸ ἄρτι πλασθὲν γένος τῶν ἀνθρώπων κρύπτεται κατεπτοημένον ἐν μικρᾷ ὀπῇ καὶ ἐναγωνίως περιμένει τοῦ ἀγῶνος τὴν ἐκβασιν.

Πρὸς ἀπόδειξιν τῶν ἀνεξαντλήτων προσόδων τῆς Γαλλίας σημειοῦμεν, ὅτι οἱ ἔμμεσοι φόροι ἀπὸ τῆς 1 ἰανουαρίου μέχρι τέλους ἰουλίου ὑπερέβησαν κατὰ 85,776,000 τὸ ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν προϋπολογισθῆν ποσόν.

Ὁ ἐν Νέα Ἰόρκῃ περικλεῆς ναυπηγὸς Ἐριζὸν κατασκευάζει νῦν νέον ναρκοφόρον πλοῖον, προωρισμένον ἴσως νὰ θέσῃ τέρμα εἰς τοὺς ἐν θαλάσῃ ἀγῶνας. Τὸ σκάφος εἶναι 130 πόδας μακρὸν, καὶ ἐν τῷ μέσῳ 12 εὐρῶ· ὀπισθεν εἶναι μακρὸν καὶ ὀξύτατον, ἐμπροσθεν ὅμως ὀλιγώτερον ὄξύ, καὶ δὴ ὅμοιον τῇ κεραλῇ φαλακίνης, ἧς ἀπὸ τῶν κοίλων ὀφθαλμῶν θὰ ἐκπυρσοκροτῆται ἡ νάρκη. Ἡ τρόπις ἔχει βάθος 12 ποδῶν καὶ εἶναι τεθωρηγμένη διὰ παχέος σιδηροῦ ἐλάσμα-

τος. Δύο λέβητες μεγάλοι κινουσι μηχανὴν μικρὰν μὲν τὸν ὄγκον, ἔχουσαν δὲ δύναμιν 1000 ἵππων. Τὰ ἐξαικοντιζόμενα βέλη εἶναι αἱ συνήθεις σιγαροειδεις νάρκαι, 16 πόδας μακρὰι καὶ 2 πόδας εὐρεῖαι, μεσταὶ δυναμίτιδος, διὰ μακρῶν σωλήνων ἐκριπτόμεναι καὶ διανύουσαι 15 γερμανικὰ μίλια τῆς ὥρας. Μία καταπελτικὴ μηχανή, διὰ τοῦ συμπυκνωμένου ἀέρος, ἐξασκῆ πίεσιν 250 λιτρῶν ἐπ' ἐκάστην σπιθαμὴν τῆς ἐπιπέδου ῥάχεως τῆς νάρκης, κινεῖ ταύτην 6—8 πόδας ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ὕδατος κατὰ τοῦ πολεμίου σκάφους. Ὅλιγον πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν ἐργασιῶν κλείεται τὸ κάτω κατάστρωμα εἰς ἀξιοματιῶν φυλάσσει παρὰ τὸν ἰστόν ὅλον δὲ τὸ ἄλλο πλήρωμα καταβαίνει εἰς τὸ κατώτατον μέρος τοῦ πλοίου. Μεταξὺ τοῦ πρώτου καὶ δευτέρου καταστρώματος εἰσρέει τοσοῦτον ὕδωρ, ὥστε βυθίζεται ὅλη ἡ νάρκη, φαίνεται δὲ μόνον ἡ καπνοδόχη καὶ θωρηκτὴ ἄκρα τοῦ ἰστοῦ, ἐν ἣ κρύπτεται ὁ φυλάσσω ἀξιοματικός. Τὸ τέρας τοῦτο διατρέχει ὑπὸ τὸ ὕδωρ πέντε γεωγραφικὰ μίλια τῆς ὥρας καὶ ὄρμα κατὰ τῶν θωρηκτῶν πλοίων ἄχρις οὗ ἀπέχει αὐτῶν 200 πόδας, ἐν ᾧ οἱ ἐν τῇ τροπίδι μένοντες μετατιθεῖσι τὴν φοβερὰν νάρκην εἰς τὸν πνευματικὸν σφενδονικὸν σωλήνα. Ἐντὸς ὀλίγων λεπτῶν, πρὶν λάβῃ καιρὸν τὸ πλήρωμα τοῦ ἐχθρικοῦ πλοίου νὰ σκεφθῆ περὶ τῆς σωτηρίας του, τὸ ἔργον τελειοῦται. Ἡ νάρκη κολλᾶται ὁποιδῆποθι τοῦ σκάφους ἢ δυναμίτις θραύει πᾶν τὸ προστυγχάνον ἢ ἐχθρὸς καταποντίζεται ἢ δὲ ἄτρωτος νάρκη ἐξακολουθεῖ τὴν διαβολικὴν μάχην ἐναντίον ἄλλων πολεμίων σκαφῶν ἢ ναρκῶν. Ὁ Ἑριζὼν ἐλπίζει ὅτι διὰ τῆς εὐρέσεώς του παύονται αἱ ναυμαχίαι, τὰ δὲ πελάγη ἀνοίγονται εἰς τὴν εἰρηνικὴν ἐποικουωμένην τῶν λαῶν.

Ἡ ὀ ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως ὑπουργός ἐν Πρωσσίᾳ ὁ καὶ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ἱατρικῶν ἰδρυμάτων ἐπιτετραμμένος, ὑπέβαλεν εἰς τὴν ἱατρικὴν ἐν Βερολίνῳ Ἑταιρίαν σχέδιον δι' οὗ ὀρίζεται ἡ ἀμοιβὴ ἣν ὀφείλουσι νὰ λαμβάνωσιν οἱ ἱατροί, ὡς ἐξῆς.

α' Κατὰ τὴν πρώτην ἐπίσκεψιν ἡ ἀμοιβὴ θὰ εἶνε φράγκα 2,50.

β' Κατὰ πᾶσαν δὲ μετὰ ταῦτα ἐπίσκεψιν φράγκα 1,25.

Ἐὰν δὲ ὁ ἱατρός ἐπισκέπτεται ταυτοχρόνως πλείονας ἀσθενεῖς, μέλη τῆς αὐτῆς οἰκογενείας καὶ ἐν τῇ αὐτῇ οἰκίᾳ κατοικοῦντας, καθ' ἕκαστον αὐτῶν θὰ λαμβάνῃ τὸ ἥμισυ τῆς ἀνωτέρω κεκανονισμένης ἀμοιβῆς. Ὡσαύτως δὲ καὶ ἐν τοῖς οἰκοτροφείοις καὶ ταῖς φυλακαῖς.

γ' Ἡ προφορικὴ συμβουλὴ πλείονων ἱατρῶν περὶ τῆς θεραπείας ἀσθενοῦς τινος περιλαμβανομένης καὶ τῆς ἐπισκέψεως ἐὰν ἡ συμβουλὴ προηγήθη τιμᾶται φρ. 6,25 καθ' ἕκαστον ἱα-

τρόν, αἱ δὲ ἐπόμεναι συμβουλαὶ φράγκα 3,75.

δ' Ὁ προσερχόμενος εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἱατροῦ καὶ ἐρωτῶν αὐτὸν δίδει κατὰ μὲν τὴν πρώτην ἐπίσκεψιν φρ. 1,75 κατὰ δὲ τὰς ἐπομένας λ. 75.

ε' Ἐὰν ὁ ἱατρός προσκληθῆ μετὰ τὴν 10 ὥραν τῆς νυκτὸς μέχρι τῆς 7 π. μ. τριπλασιάζεται μὲν ἡ ἀμοιβὴ ἢ ὀρισθεῖσα ἀνωτέρω ἐν τοῖς ἀρθροῖς α' καὶ β', διπλασιάζεται δὲ ἡ ἐν τοῖς ἀρθροῖς γ' καὶ δ'.

ς' Ἡ ἐξέτασις διὰ τοῦ ὀφθαλμοσκοπίου, τοῦ λαρυγγοσκοπίου καὶ τῶν ἐτέρων τοιούτων ὀργάνων πρὸς ὀρισμὸν τῆς νόσου φρ. 2,50.

ζ' Ἡ χλωροφορμίας τοῦ ἀσθενοῦς τιμᾶται φρ. 3,75.

Ἡ Δαπάνη τῆς ἀμερικανικῆς ἐφημερίδος «Κήρυξ τῆς Νέας Ἰόρκης» γίνεται κατ' αὐτὰς νέα ἐκδρομὴ εἰς τὸν βόρειον πόλον. Πρὸς τοῦτο ἀπέπλευσεν ἤδη ἐξ Ἀγίου Φραγκίσκου τὸ πλοῖον Jeannette φέρον 4 ἀξιοματικούς καὶ 18 ναύτας, 1 μηχανικόν, 1 φυσιογράφον, 1 μετεωρολόγον καὶ 1 ἀνταποκριτὴν τῆς ἐν λόγῳ ἐφημερίδος.

Ἡ Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1864—1877 ἡ ὀλικὴ ἀξία τῆς ἐξαγωγῆς πετρελαίου ἐξ Ἀμερικῆς ὑπερέβη τὰ δύο δισεκατομμύρια διακόσια ἑκατομμύρια φράγκων.

Ἐν Νορβηγίᾳ 1 σχολεῖον ἀναλογεῖ πρὸς 280 κατοίκους, ἐν Ρωσίᾳ 1 σχολ. πρὸς 2,300.

ΕΙΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Κατὰ τὴν ὥραν ταύτην τοῦ καύσωτος καλὸν νομίζομεν νὰ δεῖξωμεν εἰς τοὺς ἀναγνώστας τῆς Ἑστίας τὰ μόνα ὑπὸ τῆς ἐπιστήμης παρεχόμενα μέσα εἰς πρόληψιν τῶν ὀλεθρίων συνεπειῶν, εἰς ἃς ὑπόκεινται οἱ ὑπὸ κυνὸς λυσσῶντος δακνόμενοι.

Μέχρι τοῦ νῦν τὸ μόνον προφυλακτικὸν κατὰ τῆς λύσεως εἶνε ἡ καυτηρίασις ὅθεν ἄμα δηχθέντος τινὸς πρώτῃ ἐργασία εἶνε νὰ καυτηριάσωμεν τὴν πληγὴν. Ἐκ πάντων δὲ τῶν καυτηρίων ἀριστον εἶνε ὁ πεπυρακτωμένος σίδηρος, ἡ δὲ καυτηρίασις εἶνε τοσοῦτω ὀλιγώτερον ὀδυνηρά, ὅσω μᾶλλον πεπυρακτωμένος εἶνε ὁ σίδηρος.

Ἐως οὗ δὲ πυρακτωθῆ ὁ σίδηρος δὲν πρέπει ἡμεῖς νὰ καθήμεθα ἄργοι, ἀλλὰ φροντίζομεν νὰ δέσωμεν σφιγκτὰ τὸ δηχθέν μέλος ὑπεράνω τῆς πληγῆς, πιέζοντες ταυτοχρόνως διὰ τῶν δακτύλων αὐτὴν, ὥστε νὰ ἐκθλίψωμεν τὸ μεμολυσμένον αἷμα. Πλύνομεν δὲ αὐτὴν διὰ τινος βουτσου οἴου δῆποτε.

Καὶ αὐτὸς δὲ ὁ δηχθεὶς ἐὰν τὸ σῶμα του σθᾶνῃ εἰς τὴν πληγὴν, πρέπει παρευθὺς νὰ ἐκμυζήσῃ αὐτὴν ἔστω δὲ ἡσυχος ὅτι οὐδένα διατρέχει κίνδυνον, ἀρκεῖ μόνον τὸ στόμα του καὶ τὰ χεῖλη του νὰ μὴ εἶνε σγασμένα ἢ ἐκδαρμένα.